RAPPORT

Natuurtoets Kromhout-terrein

ONDERDEEL VAN HERONTWIKKELING
HAMERKWARTIER AMSTERDAM

Klant:	Gemeente Amsterdam
Referentie:	BI2566-RHD-XX-XX-RP-EO-0001
Status:	Definitief/2
Datum:	11 december 2024

Royal HaskoningDHV
Enhancing Society Together

HASKONINGDHV NEDERLAND B.V.

Koggelaan 21
8017 JN Zwolle
Netherlands
Water & Maritime
Trade register number: 56515154

Telefoon: +31 88 348 65 00
Email: info@rhdhv.com
Website: royalhaskoningdhv.com

Titel document:	Natuurtoets Kromhout-terrein
Sub titel:	Onderdeel van herontwikkeling Hamerkwartier Amsterdam
Referentie:	BI2566-RHD-XX-XX-RP-EO-0001
Uw kenmerk	
Status:	Definitief/2
Datum:	11 december 2024
Projectnaam:	Click to enter "ProjectName"
Projectnummer:	BI2566
Auteur(s):	RH
Opgesteld door:	RH
Gecontroleerd door:	LW
Datum:	5 november 2024
Goedgekeurd door:	HK
Datum:	11 december 2024
Classificatie:	Projectgerelateerd

Behoudens andersluidende afspraken met de Opdrachtgever, mag niets uit dit document worden verveelvoudigd of openbaar gemaakt of worden gebruikt voor een ander doel dan waarvoor het document is vervaardigd. HaskoningDHV Nederland B.V. aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor dit document, anders dan jegens de Opdrachtgever.

Let op: dit document bevat mogelijk persoonsgegevens van medewerkers van HaskoningDHV Nederland B.V.. Voordat publicatie plaatsvindt (of anderszins openbaarmaking), dient dit document te worden geanonimiseerd of dient toestemming te worden verkregen om dit document met persoonsgegevens te publiceren. Dit hoeft niet als wet- of regelgeving anonimiseren niet toestaat.

Inhoud

1	**Inleiding**	**1**
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doelstelling en scope onderzoek	1
1.3	Leeswijzer	2
2	**Juridisch kader en beleidskader**	**3**
2.1	Omgevingswet	3
2.2	Natura 2000-gebieden (Afdeling 11.1 BAL)	3
2.3	Soorten (Afdeling 11.2 BAL)	5
2.4	Houtopstanden (Afdeling 11.3 BAL)	6
2.5	Natuurnetwerk Nederland	6
2.6	Gemeentelijk kader	7
3	**Beschrijving plangebied en voorgenomen ontwikkeling**	**8**
3.1	Beschrijving plangebied en de directe omgeving	8
3.2	Voorgenomen ontwikkeling	10
4	**Toetsing Natura 2000-gebieden (voortoets)**	**11**
4.1	Werkwijze toetsing Natura 2000-gebieden	11
4.2	Ligging t.o.v. Natura 2000-gebieden	11
4.3	Toetsing Natura 2000-gebieden	12
4.4	Conclusie gebiedsbescherming	13
5	**Toetsing beschermde soorten**	**14**
5.1	Werkwijze toetsing beschermde soorten	14
5.2	Vaatplanten	14
5.3	Grondgebonden zoogdieren	15
5.4	Vleermuizen	16
5.5	Vogels	18
5.6	Vissen	21
5.7	Amfibieën	21
5.8	Reptielen	21
5.9	Ongewervelden	21
5.10	Rode lijst soorten	22
5.11	Invasieve exoten	22
5.12	Conclusie soortenbescherming	23

6 Toetsing houtopstanden 24
6.1 Werkwijze toetsing Houtopstanden 24
6.2 Voorgenomen kapomvang en beoordeling 24
6.3 Conclusie houtopstanden 24

7 Toetsing Natuurnetwerk Nederland 25
7.1 Werkwijze toetsing NNN 25
7.2 Ligging plangebied t.o.v. het NNN 25
7.3 Toetsing Omgevingsverordening Provincie Noord-Holland 25
7.4 Conclusie NNN 25

8 Toetsing gemeentelijk beleid 26
8.1 Werkwijze toetsing gemeentelijk beleid 26
8.2 Effectbeoordeling hoofdgroenstructuur 26
8.3 Effectbeoordeling Amsterdamse Beleidssoorten 27
8.4 Effectbeoordeling natuurinclusief bouwen 27
8.5 Conclusie gemeentelijk beleid 27

9 Conclusie en aanbevelingen 28
9.1 Gebiedsbescherming 28
9.2 Soortenbescherming 28
9.3 Houtopstanden 29
9.4 Natuurnetwerk Nederland 29
9.5 Gemeentelijk beleid 29

10 Advies bovenwettelijke maatregelen 30

Literatuur 31

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Woningcorporatie Eigen Haard is voornemens om op het Kromhoutterrein in Amsterdam noord een nieuw gemengd gebied te realiseren. Deze locatie maakt onderdeel uit van het herontwikkelingsgebied Hamerkwartier in Amsterdam. Dit rapport heeft specifiek betrekking op het Kromhoutterrein, gelegen tussen het Motorkanaal, het Gedempt Hamerkanaal en het Binnen IJ. Dit terrein bestaat voor een belangrijk deel bestaat uit de Kromhouthallen en enkele omliggende bedrijfspanden en woningen. De ontwikkeling van het Kromhoutterrein is gericht op het ontwikkelen van dit terrein naar een gemengd woon- werkgebied, met woontorens, maar ook met maakindustrie, een school, een supermarkt en overige gemengde functies. Om deze ontwikkeling planologisch mogelijk te maken wordt het omgevingsplan gewijzigd. Voor deze ontwikkeling is in 2022 reeds een natuurtoets uitgevoerd (Royal HaskoningDHV, 2022 BI256-MI-RP22221-1412). Omdat deze natuurtoets in de procedure van wijziging van het omgevingsplan niet meer actueel is, is besloten een nieuwe natuurtoets uit te voeren.

Ruimtelijke ontwikkelingen moeten getoetst worden aan vigerende natuurwet- en regelgeving. In Nederland worden de natuurwaarden via de “Omgevingswet” (hierna Ow) beschermd. Onder de Ow is de bescherming geregeld van Natura 2000-gebieden, soorten die genoemd zijn in de vogelrichtlijn, de habitatrichtlijn alsook overige soorten opgenomen in de bijlagen van de Ow en van houtopstanden. Naast de wettelijke bescherming worden natuurgebieden planologische beschermd via het Natuurnetwerk Nederland (hierna NNN). Royal HaskoningDHV (RHDHV) is gevraagd om de geplande ruimtelijke ontwikkeling te toetsen aan voorgenoemde natuurwet- en regelgeving en beleid.

1.2 Doelstelling en scope onderzoek

Dit rapport geeft een algemene indruk van het plangebied en de daar mogelijk voorkomende juridisch dan wel beleidsmatig beschermde natuurwaarden. Het doel van de natuurtoets betreft de toetsing van het voornemen aan de vigerende natuur wet- en regelgeving. Specifiek heeft deze natuurtoets betrekking op de volgende onderdelen:

- Voortoets in het kader van Natura 2000;
- Quickscan soortenbescherming;
- Indicatie te kappen (beschermde) houtopstand;
- Beoordeling planologisch beschermde gebieden op grond van het Natuurnetwerk Nederland (NNN);
- Beoordeling gemeentelijk natuurbeleid;
- Advisering bovenwettelijke maatregelen.

Uit de natuurtoets volgt of er in het kader van de bescherming van Natura 2000 een passende beoordeling nodig is, of er in het kader van soortenbescherming vervolgstappen zoals het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of een vergunningaanvraag noodzakelijk zijn. Daarnaast wordt beschreven of voor het kappen van de opstand een kapmelding ingediend dient te worden bij het bevoegd gezag. Verder geeft de natuurtoets duidelijkheid of vervolgstappen ten aanzien van het beschermde NNN-gebieden nodig zijn. En als laatste is gekeken naar het Amsterdams Natuurbeleid.

Als laatste wordt een kort advies over bovenwettelijke maatregelen gegeven: mogelijkheden om leefgebiedsfuncties voor zowel beschermde als niet beschermde soorten in het plangebied te versterken. Omdat de voorgestelde maatregelen geen verplichting vormen vanuit de Omgevingswet, wordt voor deze

maatregelen de term “bovenwettelijke maatregelen” gebruikt. De voorgestelde maatregelen hebben een positief effect op de lokale biodiversiteit.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is het juridisch kader en het beleidskader weergegeven waarin de wet- en regelgeving van de Omgevingswet en het NNN beschreven wordt. Hoofdstuk 3 geeft een algemene beschrijving van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. De voortoets in het kader van Natura 2000-gebieden is in hoofdstuk 4 beschreven. Waarna in hoofdstuk 5 de quickscan ten aanzien van beschermde soorten is opgenomen. In hoofdstuk 6 is beoordeeld of te kappen bomen wettelijk beschermd zijn. De effecten op het beschermde NNN-gebieden worden in hoofdstuk 7 behandeld. De toets aan het gemeentelijk beleid is opgenomen in hoofdstuk 8. In hoofdstuk 9 is de conclusie opgenomen. Tot slot zijn de bovenwettelijke maatregelen die kunnen leiden tot een ecologische plus binnen het project benoemt.

2 Juridisch kader en beleidskader

In dit hoofdstuk worden het juridisch kader en het beleidskader (Omgevingswet en omgevingsverordening provincie Noord-Holland) beschreven. Voor de uitgebreidere beschrijving zie bijlage 1.

In de wetgeving van de Omgevingswet zijn de Europese Habitat- en Vogelrichtlijnen geïmplementeerd. Dit omvat de soortenbescherming van inheemse flora en fauna en specifiek gebiedsbescherming van Natura 2000-gebieden. Daarnaast is bescherming van overige nationaal beschermde soorten en houtopstanden in het buitengebied wettelijk geregeld. Bescherming van natuurgebieden en andere specifieke gebieden met bijzondere natuurwaarden zoals weidevogelleefgebieden in agrarisch gebied is vastgelegd op nationaal, provinciaal niveau in omgevingsverordeningen /of op gemeentelijk niveau in omgevingsplannen. De planologische bescherming van gebieden heeft ruimtelijk gezien overlap met de wettelijk beschermde natuurwaarden. Natuurwaarden en biologische diversiteit zijn per 1 januari 2024 beschermd via de Omgevingswet. In deze wet zijn alle wetten voor de leefomgeving opgenomen, waaronder de Wet natuurbescherming (Wnb) en Wet op de Ruimtelijke Ordening (Wro) waarin de planologische bescherming van natuur is geregeld. In de volgende paragrafen worden de wettelijke en planologische natuurbeschermingskaders behandeld.

2.1 Omgevingswet

In de Omgevingswet (hierna: Ow) zijn alle wetten met betrekking tot de fysieke leefomgeving opgenomen. In het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal) hoofdstuk 11 is de bescherming van natuur in Nederland opgenomen. Het Bal bevat onder andere regels voor de bescherming van natuurgebieden, in het wild levende dier- en plantensoorten en houtopstanden in Nederland. Het uitgangspunt van de regels ten aanzien van natuur in deze AMvB is de natuur te beschermen, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van biologische diversiteit zonder de lasten te verhogen. De provincies zijn over het algemeen het bevoegde gezag voor het al dan niet verlenen van vergunningen in het kader van de Ow. Bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid (zoals defensie), is het rijk in de vorm van de minister van LVVN bevoegd gezag. Voor dit project is provincie Noord-Holland bevoegd gezag. De Omgevingswet (het Bal) kent naast de specifieke zorgplicht (Bal art. 11.27), drie onderdelen welke relevant zijn voor dit project. De relevante onderdelen worden onderstaand toegelicht.

> ***Specifieke zorgplicht:*** *het Bal schrijft voor dat nadelige gevolgen voor planten en dieren zoveel als redelijkerwijs mogelijk is voorkomen moet worden, ongeacht of deze beschermd zijn of niet.*

2.2 Natura 2000-gebieden (Afdeling 11.1 BAL)

Op grond van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn moeten Natura 2000−gebieden aangewezen worden om habitats en soorten van Europees belang te beschermen. Deze gebieden zijn geselecteerd op grond van het voorkomen van habitattypen en soorten die vanuit Europees oogpunt bescherming nodig hebben. In totaal zijn er ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. Voor elk Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor habitattypen en/of soorten. Per habitattype en/of soort is aangegeven of behoud van de huidige arealen/aantallen voldoende is of dat uitbreiding dan wel verbetering nodig is. Voor elk Natura 2000-gebied is een beheerplan opgesteld (om de 6 jaar actualisatie) waarin de instandhoudingsdoelstellingen in tijd en ruimte zijn uitgewerkt en waarin uitgewerkt is welke aanvullende maatregelen nodig zijn. De aanwijzingsbesluiten en beheerplannen gelden als toetsingskader.

Op basis van de Vogel- en Habitatrichtlijn mag geen verslechtering optreden ten opzichte van de aanwezige waarden in de referentiesituatie. Voor Vogelrichtlijngebieden is dat de datum waarop het gebied is aangewezen. De referentiedatum verschilt per gebied (varieert van 1994 tot en met 2016). Voor de Habitatrichtlijngebieden geldt de datum van de plaatsing van het gebied op de lijst van gebieden van communautair belang als referentie. Voor de meeste Habitatrichtlijngebieden is dat 7 december 2014, voor enkele gebieden geldt een latere datum. Voor verbeterings- en uitbreidingsopgave ten opzichte van de referentiesituatie is geen termijn gegeven.

De bescherming van Natura 2000 is per 1 januari 2024 in de Omgevingswet en in het Bal geregeld. Het realiseren van een project of activiteit, dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, moet vanuit de specifieke zorgplicht (Bal art. 11.6) beoordeeld worden in hoeverre deze activiteit significante gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Bij de effectbeoordeling van Natura 2000 staat de vraag centraal of de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden in het licht van diens instandhoudingsdoelen worden aangetast.

In geval van de bepaling van mogelijke effecten op Natura 2000-gebieden dient rekening te worden gehouden met de zogenoemde externe werking. Hierdoor moet ook worden bekeken of activiteiten buiten een Natura 2000-gebied (significant) negatieve effecten kunnen hebben op de voor het betreffende gebied vastgestelde instandhoudingsdoelstellingen. De reikwijdte is afhankelijk van het milieueffect (bijvoorbeeld geluid, stikstofdepositie) als gevolg van een project.

Toetsing aan Natura 2000-gebieden
Een voortoets in de oriëntatiefase kan uitsluitsel geven of het project geen negatieve gevolgen of significant negatieve gevolgen, in cumulatie[1] met andere vergunde activiteiten, heeft (geen vergunningplicht). Aan de hand van de Effectenindicator (Ministerie van LNV, 2020) wordt nagegaan welke storingsfactoren relevant zijn (aan de orde zijn) en zo ja óf negatieve gevolgen voor geformuleerde instandhoudingsdoelstellingen (op voorhand) kunnen worden uitgesloten. Indien bij de voortoets significant negatieve gevolgen niet kunnen worden uitgesloten, is een nadere ecologische beoordeling nodig in de vorm van een passende beoordeling (artikel 16.53c, Omgevingswet; zie figuur 2-1). In de passende beoordeling wordt de best beschikbare wetenschappelijke kennis gebruikt om in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen na te gaan welke effecten aan de orde zijn.

Wanneer uit de passende beoordeling blijkt dat significant negatieve effecten niet zijn uit te sluiten, dient eerst gekeken te worden of er mitigerende maatregelen mogelijk zijn om deze effecten op te heffen. Dit betreft ten aanzien van stikstof bijvoorbeeld interne of externe saldering. Zijn na toepassing van mitigerende maatregelen nog steeds significant negatieve effecten niet uit te sluiten, dan volgt de ADC-toets. In de ADC-toets (die formeel geen onderdeel is van de Passende beoordeling) moeten de volgende stappen allemaal succesvol worden doorlopen:

- Er zijn geen reële Alternatieven voor de activiteit met minder gevolgen voor de instandhoudingsdoelstelling van het Natura 2000-gebied.
- Het project is nodig om Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard. Overigens gelden als Dwingende redenen van groot openbaar belang alleen die gronden, die zijn vastgelegd in de Europese Habitat- of Vogelrichtlijn.
- De nodige Compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft.

[1] De cumulatietoets is van toepassing wanneer een plan of project leidt tot negatieve gevolgen, die niet significant zijn, maar mogelijk in cumulatie van andere plannen en/of projecten alsnog wel significant kan zijn. Het betreffen natuurvergunde projecten/plannen die nog niet of deels uitgevoerd zijn ten tijde van de beoordeling/te nemen besluiten

2.3 Soorten (Afdeling 11.2 BAL)

Paragraaf 11.2 van de Ow Bal kent drie beschermingsregimes voor soorten:

- Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (Ow Bal § 11.2.2)

Dit zijn alle van nature in Nederland in het wild levende vogels (zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn).

- Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (Ow Bal § 11.2.3)

Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage IV bij de Habitatrichtlijn, Bijlage I of II bij het Verdrag van Bern en Bijlage II bij het Verdrag van Bonn.

- Beschermingsregime andere soorten (Ow Bal § 11.2.4)

Dit zijn soorten die genoemd zijn in bijlage IX onder A en B van de Bal Ow. Het gaat hier om de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten van nature voorkomend in Nederland.

Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen. Zo is het verboden om nesten van vogels te vernielen, of te beschadigen en is het verboden om soorten die vallen onder de Habitatrichtlijn te verstoren. De bepalingen in paragraaf 11.2.4 van de Bal zien toe op de 'nationale' andere soorten die zijn genoemd in de bijlage IX onder A en B. Hiervoor geldt een kleiner aantal verbodsbepalingen. Zie tabel 2-1. In beginsel moet met voorzorgsmaatregelen ervoor worden gezorgd dat de functionaliteit van het leefgebied niet wordt aangetast en geen verbodsbepalingen worden overtreden. Lukt dat niet en worden verbodsbepalingen overtreden, dan kan de activiteit die leidt tot overtreding van een verbod alleen worden uitgevoerd als daarvoor een omgevingsvergunning flora fauna activiteit is verleend. . Voor de 'andere soorten' zoals bedoeld in artikel 11.2.4 Bal, kunnen provincies en het ministerie van LVVN een algemene vrijstelling van de vergunningsplicht vaststellen middels een verordening. De lijst met vrijgestelde soorten kan daardoor per provincie verschillen. In bijlage 1 is deze lijst voor de provincie Noord-Holland opgenomen.

Tabel 2-1: overzicht verbodsartikelen Omgevingswet met Besluit activiteiten leefomgeving (Ow Bal). Nvt: Niet van toepassing.

Verbodsbepalingen Vogelrichtlijn Ow Bal art.11.37	Verbodsbepalingen Habitatrichtlijn Ow Bal art.11.46	Verbodsbepalingen Andere soorten Ow Bal art. 11.54
Bal art. 11.37 1a. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.	**Bal art 11.46 1a** Het is verboden in het wild levende dieren HR IV soorten (Verdrag Bern en Bonn) in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	**Bal art. 11.54 1a** Het is verboden in het wild levende dieren, genoemd in Wnb bijlage A/Bal bijlage IX onder A, opzettelijk te doden of te vangen;
Bal art. 11.37 1b Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	**Bal art 11.46 1d** Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.	**Bal art. 11.54 1b** Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Bal art. 11.37 1c Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.	**Bal art. 11.46 1c** Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	N.v.t.
Bal art. 11.37 1d Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen. **Bal art. 11.37 3** Het verbod geldt niet als de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	**Bal art 11.46 1b** Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.	N.v.t..
N.v.t.	**Bal art. 11.46 1e**. Het is verboden planten HR (en Verdrag van Bern) in hun natuurlijke verspreidingsgebied	**Bal art. 11.54** 1c Het is verboden vaatplanten genoemd in Wnb bijlage B/ Bal bijlage IX onder B, in hun natuurlijke

	opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Rode Lijst soorten

In tegenstelling tot de Wet natuurbescherming is in de Omgevingswet de specifieke zorgplicht opgenomen waarbij specifieke dieren en planten van de "Rode Lijst soorten" worden benoemd. In de Omgevingswet is opgenomen dat er op basis van objectieve gegevens vastgesteld moet worden of er nadelige gevolgen kunnen optreden voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantings-plaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren. Indien dit niet het geval is dienen passende preventieve maatregelen getroffen te worden om nadelige gevolgen te voorkomen.

2.4 Houtopstanden (Afdeling 11.3 BAL)

Op grond van afdeling 11.3 BAL is het verboden om een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen zonder een melding te doen bij het bevoegd gezag (doorgaans: gedeputeerde staten).
Indien een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld moet er herplant plaatsvinden van de gevelde houtopstand. De provincies hebben regels opgesteld over de herplant.

Onder een houtopstand wordt verstaan: *Een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die een oppervlakte grond beslaat van 10 are of meer, of bestaat uit een rijbeplanting die meer dan 20 bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen.* Er is een aantal uitzonderingen op deze meldingsplicht. Zo geldt deze meldingsplicht niet voor houtopstanden binnen de bebouwde kom, kweekbomen en populieren en wilgen als wegbeplanting.

Op het Kromhoutterrein zal sprake zijn van bomen binnen de bebouwde kom. De meldingsplicht uit afdeling 11.3 BAL is daarmee niet aan de orde.

Mogelijk is op grond van de gemeentelijke verordening nog sprake van een vergunningplicht voor het vellen van bomen. Of hier sprake van is, wordt beschreven in hoofdstuk 8 van deze notitie.

2.5 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (hierna NNN) betreft een samenhangend nationaal natuurnetwerk, een netwerk van natuurgebieden en verbindingszones waar planten en dieren duurzaam kunnen verblijven en/of zich kunnen verplaatsen. Het NNN bestaat uit bestaande natuur, nieuwe natuur, landgoederen en ecologische verbindingen. Het NNN is gericht op de bescherming, de instandhouding en zo nodig het herstel van een gunstige staat van instandhouding van aanwezige dier- en plantensoorten, typen natuurlijke habitats en leefgebieden van soorten die van nature in Nederland voorkomen. Voor de NNN-gebieden zijn minimaal de wezenlijke kenmerken en waarden uitgewerkt die bestaan uit aanwezige en potentiële waarden. Dit betreft onder meer de beheertypen en ambitietypen die vastgelegd zijn in Natuurbeheerplannen[4] en mogelijk aanvullende provinciale documenten. Bijna alle aangewezen Natura 2000-gebieden zijn onderdeel van het NNN. Echter, de wezenlijke kenmerken en waarden voor het NNN zijn breder dan de specifieke instandhoudingsdoelen van een Natura 2000-gebied.

<u>Beschermingsregime NNN</u>
Het ruimtelijk beleid voor het NNN-gebied is gericht op het behoud, herstel en de ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied en het effectief functioneren van de ecologische verbindingszones. Op grond van de aard van de ingreep, de afstand tot beschermde gebieden en het effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland wordt bepaald of de kwaliteit

en oppervlakte van het NNN niet achteruitgaan en dat de samenhang van gebieden die onderdeel uitmaken van het netwerk wordt behouden. Zoals is aangegeven in de Omgevingsverordening.

Conform het NNN-toetsingskader dienen in beginsel alleen ingrepen die binnen het NNN plaatsvinden getoetst te worden op effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden. Het NNN kent, in tegenstelling tot Natura 2000-gebieden, niet in alle provincies ‘externe werking’ die een toets van gebruik aangrenzend aan het natuurgebied verplicht stelt. De Provincie Noord-Holland hanteert geen externe wering bij de toetsing van NNN.

Nieuwe plannen en/of projecten zijn niet toegestaan als deze een significant negatief effect hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied, tenzij daarmee een groot openbaar belang gediend is en er geen reële alternatieven voorhanden zijn. In dat geval moet de schade zoveel mogelijk beperkt worden door het treffen van mitigerende maatregelen en moet de resterende schade gecompenseerd worden. Dit moet volgens de regels die zijn opgenomen in de provinciale verordening. Goedkeuring (of een verklaring van geen bezwaar) is nodig van het bevoegd gezag voor het Natuurnetwerk Nederland, dit is in dit geval Provincie Noord-Holland.

2.6 Gemeentelijk kader

De gemeente Amsterdam heeft met het oog op het behoud en verbetering van biodiversiteit diverse kaders opgesteld. De gemeente heeft in de “hoofdgroenstructuur” het stedelijk groen vastgelegd waar de groen de functie van het gebied is. Deze hoofgroenstructuur is een juridisch planologisch instrument waarmee de groengebieden worden beschermd. Verder heeft de gemeente Amsterdam de “Groenvisie 2020-2030” vastgesteld met als één van de doelen het verbeteren van de biodiversiteit. Onderdeel van deze visie is dat natuurinclusief bouwen de norm is en dat bij het inrichten van de openbare buitenruimte gekozen wordt voor natuurinclusieve oevers, kades, bermen, parken, (bos)plantsoenen, graslanden, straten en pleinen. Voor het natuurinclusief bouwen hanteert de gemeente Amsterdam een puntensysteem bij nieuwe (woning)bouw tenders (Gemeente Amsterdam, 2024). Daarnaast heeft de gemeenste Amsterdam voor Amsterdam-Noord een ecologisch kaart opgesteld waarbij is ingegaan op prioritaire soorten voor deelgebieden. Deze kaart heeft geen beleidsstatus (Gemeente Amsterdam, 2023).

In hoofdstuk 8 wordt de toets aan het gemeentelijk beleid beschreven.

3 Beschrijving plangebied en voorgenomen ontwikkeling

3.1 Beschrijving plangebied en de directe omgeving

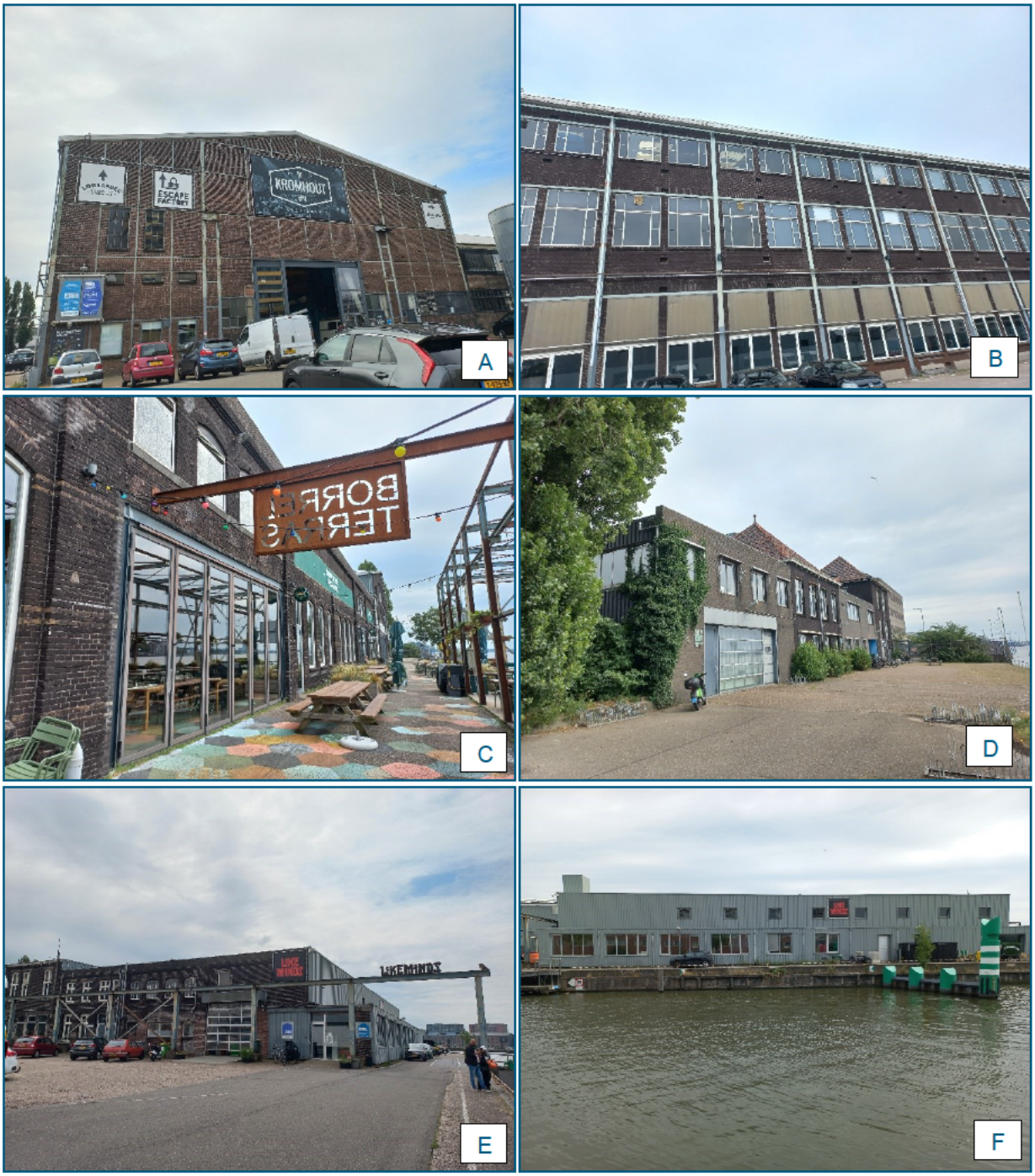
Het plangebied is gelegen in Amsterdam, Noord-Holland. Het betreft een gebied in de wijk Hamerkwartier. Het plangebied wordt aan de noordzijde begrenst door het Gedempt Hamerkanaal en aan de oostzijde door de Hamerstraat en het aansluitend liggende Draka terrein. De zuidgrens betreft het IJ. De westzijde wordt begrensd door het Motorkanaal (zie Figuur 3-1).



Figuur 3-1 De ligging van het plangebied in de omgeving.

Het plangebied bestaat grotendeels uit verharding en bebouwing. Het noordelijkwestelijke gedeelte betreft een verharde parkeerplaats voor de Kromhouthallen. De Kromhouthal bestaat uit een grote hal van noord naar zuid met een schuin dak met platen. De noordwestzijde van het pand bestaat grotendeels uit gebouwen met golfplaten als bekleding. De zuidwestzijde betreft een stenige aanbouw met plat dak. In de bebouwing zit hier en daar scheuren daarnaast zijn er ruimtes achter de regenpijpen en dakbekleding. In het noorden van het terrein zijn enkele bedrijfsloodsen met schuine daken van plaatmateriaal aanwezig Op de zuidoostzijde van het terrein staat een appartementengebouw. Dit gebouw heeft onder de bovenste laag ruimte tussen de golfplaat bekleding en stenen wand. Het pand heeft een plat dak. Aan de zuidzijde van het plangebied staan nog twee gebouwen met schuine daken van dakpannen. De oever langs het IJ is volledig verhard en bestaat uit terrassen. In de gehele openbare ruimte is verlichting aanwezig. De openbare ruimte op het terrein is stenig en ingericht voor parkeren en verkeersbewegingen. In het noorden is een kleine berm met beplanting aanwezig. Daarnaast zijn op diverse plekken spontaan opkomende planten

aanwezig. In het plangebied bevinden zich 4 bomen. Het betreft een linde aan de oostzijde en drie populieren aan de zuidzijde. Een impressie van het plangebied is weergeven in (zie Figuur 3-2).



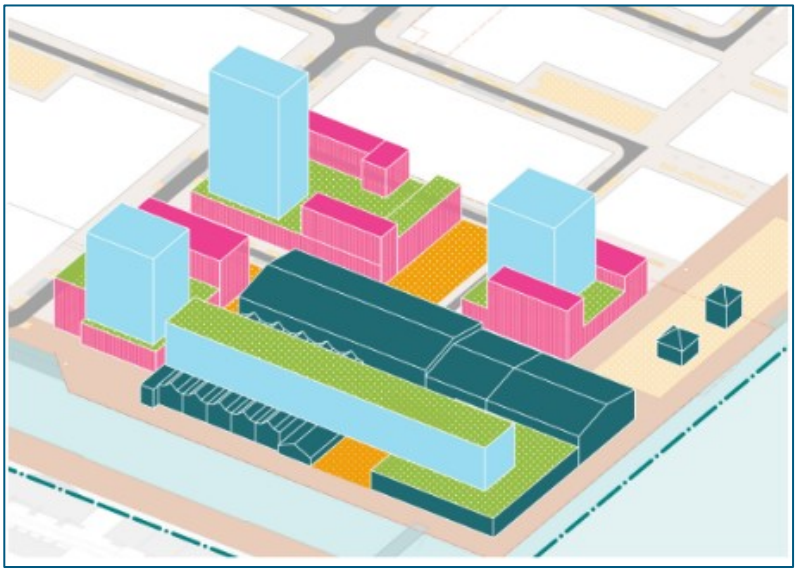
Figuur 3-2 Een impressie van verschillende elementen binnen het plangebied. Foto's RHDHV 2022. In Figuur 3-2 A is de oostelijke gevel van het appartementencomplex weergeven. De noordelijk gevels zijn weergeven in Figuur 3-2 B en C. In figuur 3-2 D is de oostgevel van de Kromhouthal weergegeven. Figuur 3-2 E en F geven de zuidgevel en bijbehorend terras weer. In figuur 3-2 G is de noordgevel van het zuidwestelijk gedeelte van de Kromhouthal weergeven. Tot slot is de westzijde van het plangebied in figuur 3-2 H weergegeven.

3.2 Voorgenomen ontwikkeling

Het voornemen maakt deelt uit van de grotere stedelijke herontwikkeling van het Hamerkwartier. Het betreft hier specifiek j de ontwikkeling van het deelgebied Kromhout. Momenteel wordt er voor het project een omgevingsplan opgesteld. In de toekomst wordt het gebied een gemengd stedelijk gebied met woningen, maakindustrie, maatschappelijke voorzieningen, horeca, leisure, retail, groen en ondersteunende infrastructuur. De bestaande Kromhouthal blijft behouden en zal worden gerenoveerd voor een nieuwe functie. Overig aanwezig bebouwing wordt gesloopt om nieuwbouw te realiseren. Daarnaast is er in het gebied een grootschalige bodemsanering nodig. Een exacte planning, ontwerp en werkwijze is in deze fase van het plan nog niet bekend. De werkzaamheden betreffen globaal de volgende handelingen:

- Renoveren en verbouwen van de Kromhouthal.
- Bodemsanering van het plangebied.
- Verwijderen van bestaand groen zoals struweel en bomen.
- Verwijderen bestaande verharding.
- Dempen van watergangen.
- Sloop overige bestaande bebouwing.
- Mogelijk rooien van aanwezige bomen.
- Uitvoeren van grondwerkzaamheden.
- Realiseren van infrastructuur (kabels, leidingen, rioleringen, verlichting en verharding).
- Realiseren van nieuwbouw met mogelijk heiwerkzaamheden en inzet van groot materieel.
- Aanleggen van groen en speelvoorzieningen.
- Kades herstellen

Een impressie van de toekomstige inrichting van het terrein is weergegeven in figuur 3-3.



Figuur 3-3 Een weergave van de mogelijke eindsituatie (Gemeente Amsterdam, 2024)

4 Toetsing Natura 2000-gebieden (voortoets)

In dit hoofdstuk wordt beschreven of in de nabijheid van het plangebied wettelijk beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden) zijn gelegen en wordt beoordeeld of storingsfactoren op deze gebieden kunnen optreden (voortoets). Daarnaast zijn de benodigde vervolgstappen beschreven.

4.1 Werkwijze toetsing Natura 2000-gebieden

Om na te gaan welke wettelijke beschermde Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebed zijn gelegen, is de Atlas Leefomgeving van de Rijksoverheid geraadpleegd (Ministerie van LNVV, 2024). Vervolgens is op basis van expert judgement van een deskundig ecoloog een inschatting gemaakt van de effecten van de geplande ingreep in relatie tot de omliggende Natura 2000-gebieden. Dit is beoordeeld aan de hand van de storingsfactoren zoals geformuleerd in de zogenoemde Effectindicator (Ministerie van LNVV, 2024). Vervolgens is nagegaan of en in hoeverre enige relatie te verwachten is tussen de effecten van de voorgenomen ontwikkeling en de in de aanwijzingsbesluiten van de Natura 2000-gebieden geformuleerde instandhoudingsdoelen van in deze omgeving liggende Natura 2000-gebieden.

4.2 Ligging t.o.v. Natura 2000-gebieden

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Markermeer en IJmeer en ligt op 3,9 kilometer afstand van het plangebied (zie Figuur 4-1). Het gebied Markermeer en IJmeer is aangewezen als Vogelrichtlijn- (VR) en als Habitatrichtlijngebied (HR). Andere Natura 2000-gebieden liggen op meer dan 5 kilometer afstand van het plangebied.



Figuur 4-1 Ligging van het plangebied ten opzichte van de beschermde Natura 2000-gebieden (Ministerie van LNV, 2023).

4.3 Toetsing Natura 2000-gebieden

De Effectenindicator zoals aangereikt door het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselkwaliteit en Natuur geeft een negentiental mogelijke effecten, de zogenoemde storingsfactoren, waarmee in ieder geval rekening moet worden gehouden ten aanzien van in Natura 2000-gebieden beschermde waarden (Alterra, 2005). Op basis van deze storingsfactoren worden de effecten op de Natura 2000-gebieden in de omgeving beoordeeld.

Analyse van relevante storingsfactoren (scoping)
De voorgenomen activiteit leidt niet tot aanvullend ruimtebeslag in en rond Natura 2000-gebieden en grijpt niet in op het regionale grondwater of watersystemen waar enig Natura 2000-gebied onderdeel van is. Hierdoor is geen sprake van storingsfactoren als verdroging of vernatting. Ook is geen sprake van permanente aanpassingen aan de ruimtelijke inrichting van het plangebied. Er doen zich daarom geen storingsfactoren als oppervlakteverlies of versnippering voor. Ook storingsfactoren als veranderingen door populatiedynamiek en bewuste soortensamenstelling doen zich niet voor. De afstand van de Natura 2000-gebieden tot het plangebied is dusdanig groot dat indirect negatieve effecten door geluid, licht, trillingen en optische verstoring op voorhand uitgesloten kunnen worden. Dit als gevolg van het gegeven dat emissies van geluid, licht en trillingen, door tussenliggend landgebruik als snelwegen en woonkernen, in combinatie met de afstand, ter plaatse van geen enkele Natura 2000-gebied nog waarneembaar zijn. Daarmee blijven alleen nog storingsfactoren verzuring en vermesting door atmosferische stikstofdepositie over.Deze worden in de volgende paragraaf nader beoordeeld.

In Tabel 4-1 is de scoping van de bovengenoemde storingsfactoren samenvattend weergegeven. Met rood is aangegeven of de storingsfactoren mogelijk van toepassing zijn bij de voorgenomen ingreep.

Tabel 4-1 Potentiële storingsfactoren in Natura 2000-gebieden. De storingsfactoren die mogelijk van toepassing zijn bij het voornemen zijn met rood gemarkeerd.

Storingsfactoren							
Oppervlakteverlies		Verzilting		Verandering overstromingsfrequentie		Optische verstoring	
Versnippering		Verontreiniging		Verandering dynamiek substraat		Verstoring door mechanische effecten	
Verzuring door stikstof-depositie uit de lucht	X	Verdroging		Verstoring door geluid		Verandering door populatiedynamiek	
Vermesting door stikstof-depositie uit de lucht	X	Vernatting		Verstoring door licht		Bewuste verandering soortensamenstelling	
Verzoeting		Verandering stroomsnelheid		Verstoring door trilling			

Verzuring en vermesting door stikstofdepositie

De inzet van werktuigen (met verbrandingsmotoren) tijdens werkzaamheden leidt mogelijk tot een tijdelijke toename in stikstofdepositie in de omgeving van het plangebied. De gebruiksfase als gevolg van een toename in verkeersbewegingen (met verbrandingsmotoren) mogelijk tot stikstofdepositie.

In de Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied zijn diverse stikstofgevoelige habitattypen aanwezig. Een toename van stikstofdepositie in deze gebieden kan leiden tot verzuring en vermesting. Door verzuring kunnen daarvoor gevoelige plantensoorten verdwijnen, wat kan resulteren in een verslechtering

van de kwaliteit van een habitattype en daarmee mogelijk het verdwijnen (dier)soorten. Door vermesting kan een beperkt aantal plantensoorten sterk toenemen ten koste van andere (zeldzame) plantensoorten die vaak gebaad zijn bij weinig stikstof. Dit heeft effect op diersoorten doordat hierdoor verandering van het leefgebied optreedt. Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden, als gevolg van verzuring en vermesting door stikstofdepositie uit de lucht (tijdens de aanlegfase) zijn niet op voorhand uit te sluiten.

Voor de aanlegwerkzaamheden en het toekomstig gebruik dient dan ook een AERIUS-berekening uitgevoerd te worden. Indien uit deze berekening blijkt dat de toename van stikstof gelijk is aan of meer is dan 0,01 N mol/ha/j, zijn vervolgstappen zoals een aanvullende ecologische beoordeling, extern salderen of het treffen van andere mitigerende maatregelen of het aanvragen van een vergunning mogelijk noodzakelijk in het kader van de Gebiedsbescherming van de Omgevingswet.

4.4 Conclusie gebiedsbescherming

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Markermeer en IJmeer en ligt op 3,9 kilometer afstand van het plangebied. Ook op een grotere afstand van het plangebied zijn Natura 2000-gebieden gelegen die effecten zouden kunnen ondervinden van de ontwikkelingen in dit plangebied. Vanuit het voornemen zijn negatieve effecten verzuring en vermesting op de omliggende Natura 2000-gebieden in zowel de aanleg- als gebruiksfase niet op voorhand uitgesloten. Om deze effecten te kunnen beoordelen en uit te kunnen sluiten dient een AERIUS-berekening te worden gedaan.

In een separate AERIUS-berekening wordt beoordeeld of sprake is van effecten op Natura 2000-gebieden als gevolg van stikstofdepositie.

5 Toetsing beschermde soorten

In dit hoofdstuk wordt de (mogelijke) aanwezigheid van onder de Omgevingswet beschermde soorten beschreven en wordt voor de aanwezige habitats beoordeeld of ze geschikt zijn voor onder de Ow beschermde soorten. Tevens is per (mogelijk) voorkomende soort(groep) een effectbeoordeling opgenomen en worden eventuele vervolgstappen beschreven.

5.1 Werkwijze toetsing beschermde soorten

Om na te gaan wat het belang is van het onderzoeksgebied voor de wettelijk beschermde soorten die in of nabij het onderzoeksgebied voorkomen, zijn op 19 juli 2024 de verspreidingsgegevens van beschermde soorten opgevraagd uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) voor het onderzoeksgebied en enkele kilometers rondom het onderzoeksgebied (NDFF, 2024). Daarnaast zijn verspreidingsatlassen van verschillende soortgroepen geraadpleegd om inzicht te krijgen in de regionale verspreiding van soorten (Verspreidingsatlas, 2024). Door deze bestaande verspreidingsgegevens te raadplegen, is inzicht verkregen in de aanwezige beschermde soorten in of in de directe omgeving van het projectgebied.

Op 25 juli 2024 is een verkennend veldbezoek uitgevoerd (22 graden Celsius zonnig, 3BFT) door een deskundig ecoloog werkzaam bij Royal HaskoningDHV. Tijdens de veldbezoeken is een habitatgeschiktheidsanalyse gedaan voor beschermde soorten.

Door middel van een beknopte analyse van het project in relatie tot de biotoopeisen van de beschermde soorten uit het onderzoeksgebied is beoordeeld welke negatieve effecten de voorgenomen werkzaamheden kunnen hebben op mogelijk in het onderzoeksgebied voorkomende beschermde soorten. Indien de onderzoeksresultaten voldoende zekerheid geven over het voorkomen van beschermde soorten, worden de mogelijke (negatieve) effecten van de voorgenomen ingreep op deze soorten bepaald. In het geval dit op basis van de verkregen onderzoeksgegevens niet mogelijk is, wordt aangegeven welke vervolgstappen, zoals het uitvoeren van nader soortgericht onderzoek, moeten plaatsvinden.

5.2 Vaatplanten

Op basis van de verspreidingsgegevens kan groot spiegelklokje, kartuizer anjer, muurbloem en schubvaren voorkomen. Tijdens het veldbezoek zijn akkerdistel, akkermelkdistel, bijvoet, canadese fijnstraal, duizendblad, es, gewoon streepzaad, gewone margriet, gewone melkdistel, groot zandkool, jakobskruiskruid, klaproos, koninginnekruid, laurierkers, liguster, oosterse morgenstern, smalle weegbree en wilde peen waargenomen. De soorten groeiden voornamelijk in een bermstrook aan de noordzijde van het plangebied of opkomend tussen stenen en langs hekwerk.

<u>Groot spiegelklokje</u>
Groot spiegelklokje komt voor op vochtige matig voedselrijke kalkhoudende grond zoals akkers, bermen, dijken en langs spoorwegen (Floron 2024). De dichtstbijzijnde waarneming is op circa 2 kilometer ten westen van het plangebied. Tijdens het veldbezoek zijn geen exemplaren van groot spiegelklokje waargenomen. Op basis van de aangetroffen vegetatie zijn matig voedselrijke kalkhoudende bodems uitgesloten. Het voorkomen van groot spiegelklokje is dan ook uitgesloten.

<u>Kartuizer anjer</u>
De kartuizer anjer komt voor op droge matig voedselrijke kalkhoudende bodems (Floron, 2024). Uit de NDFF blijkt dat kartuizer anjer voor komt op circa 50 meter van het plangebied ten westen van de haven. Dit betreft uitgezaaide of geplante exemplaren. De aanwezigheid van wilde exemplaren van de kartuizer anjer is op basis van het gebrek aan kalkhoudende bodems uitgesloten.

Muurbloem
De muurbloem groeit op stenige milieus zoals oude (kade)muren. Het betreft muren waarbij kalkspecie is gebruikt (Floron 2024). Uit de NDFF is de dichtstbijzijnde bekende waarneming ten zuiden van het IJ op circa 1 kilometer van het plangebied. Langs de kades van het plangebied is geen muurbloem waargenomen. De betreffende kades zijn geen oude muren. Ook ontbreekt het aan kalk. De aanwezigheid van de muurbloem is uitgesloten.

Schubvaren
Schubvaren groeit op zonnig tot half beschaduwde, droge, niet te voedselarm tot niet tot voedselrijk substraat. De soort groeit met name op rotsen, muren en puinhellingen (Floron, 2024). Op de aanwezige kademuren zijn geen exemplaren van schubvaren aangetroffen. De aanwezigheid van schubvaren in het plangebied wordt daarom uitgesloten.

De waargenomen vaatplanten tijdens het veldbezoeken duiden op een verstoorde en voedselrijke bodem. Vrijwel alle beschermde vaatplanten zijn gebonden aan natuurgebieden, schrale gronden of extensief beheerde gronden. Dergelijk habitat is niet aanwezig in of in de directe omgeving van het plangebied. Op basis van verspreidingsgegevens en/of de habitatanalyse kan het voorkomen van beschermde vaatplanten bij voorbaat worden uitgesloten. Negatieve effecten op beschermde vaatplanten zijn uitgesloten. Vervolgstappen zijn niet vereist.

5.3 Grondgebonden zoogdieren

Op basis van de opgevraagde gegevens van NDFF kunnen in of rond het plangebied de boommarter, eekhoorn en hermelijn voorkomen. Het plangebied ligt tevens binnen het globale verspreidingsgebied van bunzing, steenmarter en wezel. Verder kunnen meer algemeen beschermde zoogdieren voorkomen zoals haas, konijn, (spits)muizen en vos.

Boommarter
De boommarter komt voor in allerlei typen loofbos (Zoogdiervereniging 2024). De dichtstbijzijnde bekende waarneming is op circa 600 meter ten westen van het plangebied (NDFF,2024). Het plangebied betreft een stenig gebied in een stenige omgeving. De aanwezigheid van de boommarter is uitgesloten.

Kleine marterachtigen
De kleine marterachtigen komen in diverse kleinschalige landschappen voor als er voldoende schuilmogelijkheden zijn. De bunzing leeft daarbij ook in bebouwing. De wezel heeft meer een voorkeur voor droger habitat terwijl hermelijn ook gevonden kan worden in nattere habitats (Zoogdiervereniging, 2024). Voor de kleine marterachtigen zijn in de omgeving enkel waarnemingen van hermelijn bekend op circa 600 meter ten noordwesten van het plangebied (NDFF,2024). Het plangebied betreft een stenig gebied in een stenige omgeving. In het plangebied ontbreekt aan rommelhoekjes, dichte beplanting en dekking. De aanwezigheid van kleine marterachtigen is uitgesloten op basis van het ontbreken van geschikt habitat.

Eekhoorn
De eekhoorn komt voor in allerlei typen bos en parken. De soort bouwt nesten in (oudere) bomen maar kan ook gebruiken maken van boomholten als verblijfplaats (Zoogdiervereniging 2024). De dichtstbijzijnde bekende waarneming is op circa 400 meter ten noorden van het plangebied in het Vliegenbos (NDFF,2024). Het plangebied betreft een stedelijk verhard gebied met slechts 4 bomen. Deze zijn gecontroleerd op nesten en holten, die niet zijn aangetroffen. De aanwezigheid van eekhoorn is daarom uitgesloten.

Steenmarter
De steenmarter is in Nederland tegenwoordig breed verspreid. De soort leeft in dorpen, nabij boerderijen en in grote steden. De soort is afhankelijk van voldoende dekking zoals, groenstroken, bosjes en greppels.

De soort verblijf vaak in gebouwen zoals op zolder en in kruipruimtes maar verblijft ook in takkenhopen en dicht struweel (Zoogdiervereniging, 2024). Waarnemingen van de steenmarter in of nabij het plangebied zijn nog niet bekend (NDFF,2024). In het plangebied ontbreekt het aan groenstroken, (dichte) struwelen, takkenhopen of rommelhoekjes. Ook zijn er geen sporen van de soort aangetroffen. De aanwezigheid van steenmarter is uitgesloten.

Algemeen voorkomende zoogdieren

In of nabij het plangebied kunnen op basis van de opgevraagde verspreidingsgegevens van de NDFF en de algemeen verspreidingsgegevens mogelijk algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren zoals egel, haas, konijn, (spits)muizen en vos voorkomen. Op basis van het stedelijke karakter en het gebrek aan groen en dekking is het plangebied ongeschikt voor algemeen voorkomende zoogdieren anders dan (spits)muizen. De aanwezigheid van andere algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren is op basis van de habitatanalyse uitgesloten.

5.4 Vleermuizen

Op basis van de opgevraagde verspreidingsgegevens van NDFF kunnen de gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis voorkomen in of nabij het plangebied. Daarnaast ligt het plangebied binnen het globale verspreidingsgebied van gewone grootoorvleermuis en watervleermuis.

Vleermuizen worden in vrijwel het gehele land waargenomen. Ze maken gedurende een jaar gebruik van meerdere type verblijfplaatsen (zomer-, kraam-, paar- en winterverblijfplaatsen). Vleermuizen kunnen globaal opgedeeld worden in boombewonende soorten (zoals rosse vleermuis) en gebouwbewonende soorten (zoals laatvlieger en gewone dwergvleermuis). Een aantal soorten maken zowel van gebouwen als van bomen gebruik als verblijfplaats (bijvoorbeeld ruige dwergvleermuis). Vleermuizen foerageren over het algemeen op relatief windluwe plaatsen, zoals tuinen en langs bosranden. Om van de verblijfplaats naar foerageergebied te komen (en andersom) wordt gebruikt gemaakt van zogenaamde vliegroutes, die bestaan uit lijnvormige elementen zoals bomenrijen en watergangen. Deze lijnvormige elementen kunnen tevens dienen als migratieroute van soorten die buiten Nederland overwinteren.

Verblijfplaatsen (zomer-kraam-paar-winter-)

De enkele aanwezige bomen hebben geen holten of loshangende schors. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van boombewonende soorten is daarom uitgesloten. Een deel van de aanwezige panden beschikken over ruimtes achter muurbekleding, onder dakranden of scheuren. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in deze gebouwen is niet uitgesloten. In Figuur 5-1 zijn de mogelijk geschikte gevels aangegeven.



Figuur 5-1 Aangetroffen gevels met potentie voor verblijfplaatsen van vleermuizen in projectgebied.

Vliegroutes

In het plangebied zijn geen lijnvormige elementen zoals bomenrijen, watergangen en dijken aanwezig die als vliegroute door vleermuizen gebruikt kunnen worden. Nabij het plangebied zijn het IJ en de jachthaven mogelijk wel geschikt als (essentiële) vliegroute. Deze worden echter niet aangetast door het voornemen.

Foerageergebied

Het plangebied is door de vele verlichting en de grote hoeveelheid verharding en het daardoor ontbreken van insecten matig tot niet geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. In de omgeving zijn voldoende betere alternatieven aanwezig zoals tuinen, braakliggende terrein, oevers en watergang. Het plangebied betreft derhalve geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen.

Effectbeoordeling en vervolgstappen.

Verblijfplaatsen

In het plangebied is een deel van de bebouwing mogelijk geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Het voornemen betreft het renoveren of slopen van deze panden. Deze werkzaamheden leiden mogelijk tot verstoren of vernietigen van verblijfplaatsen van vleermuizen dan wel het verstoren of doden van vleermuizen. Dit betreft een overtreding van het artikel 11.46 lid 1a, b en c van het Bal. Mogelijk is een deel van de gevels ongeschikt door de mate van verlichting. Er is in het kader van de herontwikkeling reeds een nader onderzoek uitgevoerd na vleermuizen (Ecoresult, 2023). Tijdens dit onderzoek zijn alle kansrijke gevels onderzocht. Er zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen zijn dan ook uitgesloten.

Vliegroutes
Permanent negatieve effecten op vliegroutes zijn uitgesloten omdat deze behouden blijven in de toekomstige ontwikkeling. De werkzaamheden leiden mogelijk tot tijdelijk negatieve effecten op vliegroutes nabij het plangebied als gevolg van de inzet van groot materieel en (bouw)verlichting. Dit betreft een overtreding van artikel 11.46 lid 1b van het Bal. Om negatieve effecten op vliegroutes over het IJ en de jachthaven of foeragerende individuen te voorkomen dient de verlichting tijdens de werkzaamheden van de watergang afgericht te worden. Indien dit niet mogelijk is moeten werkzaamheden tussen zonsopkomst en zonsondergang uitgevoerd worden of buiten de actieve periode van vleermuizen. De actieve periode van vleermuizen loopt globaal van april tot half oktober.

Conclusie vleermuizen
Het plangebied is niet geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Op basis van het nader onderzoek in 2023 (Ecoresult,2023) zijn verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied uitgesloten.

Mogelijk is er wel sprake van essentiële vliegroutes nabij het plangebied en foeragerende individuen. Om overtreding van het Bal te voorkomen dient verlichting tijdens de werkzaamheden van de watergang te worden afgericht. Als dit niet mogelijk is moeten de werkzaamheden plaats vinden tussen zonsopkomst en zonsondergang of buiten de actieve periode van vleermuizen.

5.5 Vogels

Uit de verspreidingsgegevens van de NDFF is gebleken dat in of in de omgeving van het plangebied waarnemingen bekend zijn van verschillende soorten broedvogels met zowel jaarrond als niet-jaarrond beschermde nesten. Tijdens het veldbezoek zijn de volgende vogelsoorten waargenomen: kauw, stadsduif, wilde eend en zilvermeeuw.

Vogels met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4)
De nesten van een aantal vogelsoorten zijn jaarrond beschermd. Deze nesten zijn beschermd omdat ze jaarrond worden gebruikt, of omdat een soort zeer honkvast is en er elk jaar naar terugkeert en moeilijk in staat is om een nieuw nest te maken. Dit kan zowel gaan om soorten die broeden in bebouwing als om soorten die broeden in bomen. Van de volgende broedvogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer en wespendief.

In het plangebied zijn de vier aanwezige grote bomen geïnspecteerd op nesten. Hierin zijn geen nesten waargenomen. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van boombroeders zoals boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek, sperwer en wespendief is daarmee uitgesloten. In het plangebied is een hogere oude fabrieksschoorsteen aanwezig. Op deze schoorsteen is geen nest waargenomen daarom is de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van ooievaar uitgesloten. Van de slechtvalk zijn in de afgelopen 5 jaar slechts 2 waarnemingen in of nabij het plangebied bekend. De aanwezigheid van een nest is uitgesloten. Het plangebied ligt aan het IJ en daarmee nabij stromend water. Langs het IJ zijn geen geschikte nissen voor broedgevallen van grote gele kwikstaart waargenomen. Ook langs de jachthaven ontbreekt het aan geschikte locaties. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van grote gele kwikstaart is uitgesloten. Aan de zuidzijde van het plangebied staan gebouwen met dakpannen (Figuur 5-2) die mogelijk geschikt zijn voor jaarrond beschermde nesten van de huismus en de gierzwaluw, hoewel ze niet tijdens het veldbezoek zijn waargenomen.



Figuur 5-2 Bebouwing aan de zuidzijde van het plangebied met potentie voor gierzwaluw, huismus en vleermuizen.

Effectbeoordeling en vervolgstappen

Vogels met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4)

De inzet van groot materieel en verlichting kan leiden tot het tijdelijk verstoren van mogelijk aanwezige jaarrond beschermde nesten van de gierzwaluw en huismus. Het slopen of renoveren van de twee panden met schuine daken en dakpannenbekleding aan de zuidzijde van het plangebied leidt mogelijk tot het verstoren, beschadigen of vernietigen van jaarrond beschermde nesten alsmede tot het verstoren, verwonden of doden van individuen van gierzwaluw en/of huismus. Dit betreft een overtreding van artikel 11.37 lid 1a, b en d van het Bal.

Er is reeds nader onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van gierzwaluw (Ecoresult, 2023). Uit dit nader onderzoek blijkt dat er geen jaarrond beschermde nesten van de gierzwaluw in het plangebied aanwezig zijn. Nader onderzoek naar huismus is nog niet uitgevoerd. Het doen van nader onderzoek naar de huismus is vereist.

Vogels met jaarrond beschermde nesten (categorie 5)

Van onder andere de volgende categorie 5 soorten is het voorkomen in of rondom het zoekgebied bekend op basis van gegevens in de NDFF: blauwe reiger, boerenzwaluw, boomkruiper, ekster, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, huiszwaluw, ijsvogel, kleine bonte specht, koolmees, oeverzwaluw, pimpelmees, spreeuw en zwarte roodstaart. Tijdens het veldbezoek zijn deze soorten niet aangetroffen.

De meeste categorie 5 soorten betreft soorten in boomholten (zoals de boomkruiper, spechten en mezen), in bomen (zoals de ekster, zwarte kraai), soorten in oeverholten (zoals oeverzwaluw en ijsvogel) of in bebouwing (zoals boerenzwaluw, huiszwaluw en spreeuw). In de aanwezige bomen zijn geen holten aangetroffen ook zijn er geen nesten van blauwe reiger, ekster of zwarte kraai aangetroffen. Negatieve effecten op categorie 5 soorten die in bomen en boomholten broeden zijn uitgesloten. In de oevers ontbreekt het aan geschikte broedlocaties voor ijsvogel en oeverzwaluw. Negatieve effecten op categorie 5 soorten in oeverholten zijn uitgesloten.

In het plangebied zijn mogelijk wel geschikte broedlocaties voor aan bebouwing gekoppelde soorten als boerenzwaluw, huiszwaluw, spreeuw en zwarte roodstaart. Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten of individuen van deze soorten waargenomen.

Effectbeoordeling
Voor zover zich toch boerenzwaluwen, huiszwaluwen, spreeuwen en zwarte roodstaarten in het projectgebied zouden bevinden en de werkzaamheden zouden leiden tot het verstoren en vernielen van nesten van deze vogels, kan worden vastgesteld dat in de wijde omgeving van het plangebied voldoende alternatieven aanwezig zijn voor deze soorten waardoor geen sprake is van jaarrond beschermde nesten. De beoordeling van mogelijk negatieve effecten en de beoogde vervolgstappen zijn daarom vergelijkbaar met algemene broedvogels, zie de volgende alinea's.

Vogels zonder jaarrond beschermd nest
In het plangebied en de directe omgeving kunnen algemene broedvogels, zonder jaarrond beschermd nest, zoals kauw, meerkoet, stadsduif, wilde eend en zilvermeeuw voorkomen. In het plangebied is langs de oevers, in de gebouwen en op daken geschikt leefgebied aanwezig voor deze algemene broedvogels.

Effectbeoordeling
De inzet van groot materieel en verlichting leidt mogelijk tot het verstoren en of vernielen van nesten van deze algemene broedvogels. Daarnaast kunnen de werkzaamheden leiden tot het verwonden of doden van broedvogels. Dit betreft een overtreding van artikel 11.37 lid 1 a, b en d van het Bal.

Vervolgstappen
Een vergunning voor vernietiging van broedgevallen wordt in principe niet verleend, waardoor het voorkomen van (langdurige) verstoring of vernietiging van broedgevallen noodzakelijk is. Het verstoren van broedgevallen van vogels met zowel jaarrond als niet jaarrond beschermde nesten is te voorkomen door:

- Buiten het broedseizoen te werken, of;
- Indien gewerkt wordt in het broedseizoen, een broedvogelinspectie te laten uitvoeren voeren door een deskundig ecoloog.

Veel methoden om tijdens het broedseizoen door te kunnen werken, zijn niet "waterdicht"; het is vaak niet te garanderen dat verstoringen van broedgevallen niet zullen optreden. Buiten het broedseizoen werken heeft dan ook de voorkeur om overtreding van de Ow ten aanzien van broedvogels te voorkomen. Het broedseizoen loopt grofweg van maart tot augustus, afhankelijk van de weersomstandigheden. Het is echter mogelijk dat buiten deze periode ook broedgevallen aanwezig zijn. Hier dient aandacht voor te zijn bij het uitvoeren van de werkzaamheden.

5.6 Vissen

In het plangebied zijn geen permanente watervoerende elementen aanwezig. Hierdoor is de aanwezigheid van (beschermde) vissen uitgesloten.

5.7 Amfibieën

Op basis van opgevraagde verspreidingsgegevens van de NDFF komen geen beschermde amfibieën voor. Wel kunnen meer algemeen voorkomende amfibieën voorkomen zoals bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker. Tijdens het veldbezoek is geen geschikt voortplantingswater in het plangebied of de omgeving van het plangebied aangetroffen. De aanwezigheid van beschermde of algemeen voorkomende amfibieën is daarom uitgesloten.

5.8 Reptielen

Op basis van de verspreidingsgegevens uit de NDFF en natuurlijke verspreiding van reptielen en het ontbreken van geschikt habitat zijn reptielen in of nabij het plangebied uitgesloten.

5.9 Ongewervelden

Op basis van de verspreidingsgegevens uit de NDFF kan de grote vos, iepenpage en teunisbloempijlstaart voorkomen in of nabij het plangebied. De aanwezigheid van andere ongewervelden is op basis van de ligging in stedelijk gebied en het stedelijk karakter uitgesloten

Grote vos en iepenpage
De grote vos en iepenpage zijn voor de voortplanting afhankelijk van grote vrijstaande wilgen, kersen en iepen (Vlinderstichting, 2024). Dergelijk habitat is niet aangetroffen. De aanwezigheid van de grote vos en iepenpage is daarom bij voorbaat uitgesloten.

Teunisbloempijlstaart
De teunisbloempijlstaart komt voor in open plekken in vochtige bossen, bosranden en warme open plaatsen. De teunisbloempijlstaart komt vooral voor op plaatsen waar een grote concentratie van waardplanten aanwezig is (Zoogdiervereniging,2024). De waardplanten van deze soort zijn wilgenroosje, teunisbloem, basterdwederik en kattenstaart. In het plangebied zijn geen geschikte waardplanten voor de teunisbloempijlstaart tijdens het veldbezoek in het groeiseizoen. De teunisbloempijlstaart is tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Nu de teunisbloempijlstaart tijdens het veldbezoek niet is aangetroffen en geen geschikt habitat aanwezig is in het plangebied, is de aanwezigheid van de teunisbloempijlstaart in het plangebied uitgesloten.

Vervolgstappen
De werkzaamheden in het plangebied kunnen leiden tot het ontstaan van warme open plaatsen waar geschikte waardplanten voor de teunisbloempijlstaart zich kunnen vestigen. Om kolonisatie van de teunisbloempijlstaart te voorkomen is aan te bevelen om open zandgronden tijdens de bouwwerkzaamheden te voorkomen dan wel deze regelmatig om te woelen.

5.10 Rode lijst soorten

In het plangebied en directe omgeving komen op basis van de opgevraagde NDFF-verspreidingsgegevens diverse flora en fauna van de “Rode lijst soorten” voor. Een deel van deze soorten betreft soorten die beschermd zijn onder de habitatrichtlijn, vogelrichtlijn of vallen onder nationaal beschermde soorten. Deze soorten zijn in de vorige paragrafen reeds besproken zie Tabel 5-1.

Tabel 5-1 Rode lijst soorten in of nabij het plangebied die niet onder andere bescherming regimes vallen.

Soort	Soortgroep	Soort	Soortgroep
Bruin blauwtje	Vlinders	Korenbloem	Vaatplanten
Bruine rouwbij	Bijen	Oosterse morgenster	Vaatplanten
Grote koekoekshommel	Hommels	Slanke mantelanjer	Vaatplanten
Amandelwolfsmelk	Vaatplanten	Steenanjer	Vaatplanten
Beemdkroon	Vaatplanten	Veldsalie	Vaatplanten
Bilzekruid	Vaatplanten	Wild kattenkruid	Vaatplanten
Bolderik	Vaatplanten	Wilde kievitsbloem	Vaatplanten
Bostulp	Vaatplanten	Zacht vetkruid	Vaatplanten
Gele Kornoelje	Vaatplanten	Zomerklokje	Vaatplanten
Gulden sleutelbloem	Vaatplanten	Genaveld tonnetje	Weekdieren
Heemst	Vaatplanten	Wijngaardslak	Weekdieren
Jeneverbes	Vaatplanten		

Van bovenstaande soorten is tijdens het veldbezoek alleen de Oosterse Morgenster waargenomen ten oosten van het plangebied. In het plangebied zijn geen vaatplanten van de Rode lijst waargenomen

De andere vaatplanten en insecten van de rode lijst zijn gebonden aan natuurgebieden, schrale gronden, kruidenrijke akkers of extensief beheerde graslanden. Dergelijk habitat is niet aanwezig in het plangebied. Op basis van verspreidingsgegevens en/of de habitatanalyse kan het voorkomen van Rode lijstsoorten vaatplanten en insecten worden uitgesloten. Dit geldt ook voor de twee slakken. Het droge stenige habitat met zeer weinig vegetatie is ongeschikt voor deze twee landslakken. Zij hebben kalkrijke begroeide en daardoor vochtige habitats nodig.

Effectbeoordeling
Aanwezigheid van “Rode lijst soorten” in het plangebied is uit te sluiten. Er zijn geschikte habitats voor “Rode lijst soorten” aanwezig.

5.11 Invasieve exoten

Tijdens het veldbezoek is gekeken naar invasieve exoten zoals de Japanse duizendknoop. Deze zijn in het plangebied niet aangetroffen. Nabij de locatie zijn wel exemplaren van hemelboom aanwezig. Er zijn geen invasieve exoten aangetroffen. Vervolgstappen naar deze soorten zijn niet vereist.

5.12 Conclusie soortenbescherming

Het onderstaande overzicht (tabel 5-2) geeft een samenvatting van de mogelijk voorkomende beschermde soorten in en rondom het plangebied en de hierboven beschreven effecten. In deze samenvatting is ook beschreven of nader vervolgonderzoek en/of een eventuele vergunning noodzakelijk is.

Tabel 5-2 Overzicht toetsing soortenbescherming.

Soortgroep	Soort of soorten	Tijdelijke en/of permanente effecten?	Verbodsartikel Ow	Vervolgstappen/voorzorgs maatregelen noodzakelijk?
Vaatplaten	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Grondgebonden zoogdieren	(spits)muizen	Tijdelijk.	11.54	Het betreft vrijgestelde soorten. Geen vervolgstappen vereist. Wel dient de zorgplicht (artikel 11.27 Bal) in acht te worden genomen.
Vleermuizen	Gebouw bewonende soorten zoals gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en ruige dwergvleermuis	Tijdelijk en permanent.	11.46 lid 1a, b en c	Negatieve effecten zijn op basis van het nader onderzoek (Ecoresult, 2023) uitgesloten.
	(Essentiele) vliegroutes.	Tijdelijk.	11.46 lid 1c	Maatregelen vereist: Eventuele bouwverlichting van route(water) africhten of werkzaamheden uitvoeren tussen zonsopkomst en zondergang dan wel buiten de actieve periode. Dit dient in een ecologisch werkprotocol opgenomen te worden.
Broedvogels	Huismus	Tijdelijk en permanent	11.37 lid 1a, b en d	Nader onderzoek is vereist.
	Gierzwaluw	Tijdelijk en permanent.	11.37 lid 1a, b en d	Negatieve effecten zijn op basis van het nader onderzoek (Ecoresult, 2023) uitgesloten.
	Algemene broedvogels zoals kauw, meerkoet, stadsduif en zilvermeeuw	Tijdelijk en permanent	11.37 lid 1a, b en d	Voorzorgsmaatregel nodig: Werken buiten het broedseizoen of werken met maatregelen en onder ecologische begeleiding.
Amfibieën, vissen en reptielen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Ongewervelden	Teunisbloempijlstaart	Tijdelijk	11.54 lid 1a en b	Voorkomen van kolonisatie door het bouwterrein ongeschikt te houden tijdens de bouwwerkzaamheden.
Rode lijst- soorten	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

6 Toetsing houtopstanden

6.1 Werkwijze toetsing Houtopstanden

Om te bepalen of de houtopstanden in het plangebied onder regels van het Besluit activiteiten leefomgeving vallen, is gecontroleerd of de houtopstanden vallen binnen de eisen die gelden voor wettelijk beschermde houtopstanden uit artikel 11.126 Bal namelijk:

- De houtopstanden in de bebouwingscontour ‘houtkap’ van een gemeente vallen;
- Het houtopstanden groter zijn dan 10 are of;
- De houtopstanden onderdeel zijn van een laanbeplanting van meer dan 20 bomen.

6.2 Voorgenomen kapomvang en beoordeling

In het plangebied zijn vier bomen aanwezig die mogelijk worden gerooid. Het plangebied is gelegen binnen de bebouwingscontour houtkap. Op basis van de ligging en de omvang van eventuele kapwerkzaamheden is er geen sprake van het rooien van op nationaal niveau beschermde houtopstanden als bedoeld in artikel 11.126 van het Bal, zoals afkomstig uit het regime van de Ow. Het doen van een kapmelding voor beschermde houtopstanden is daarom niet nodig. Mogelijk gelden er wel vergunningeisen voor het kappen van bomen vanuit het gemeentelijk beleid.

6.3 Conclusie houtopstanden

Er is geen sprake van de kap van houtopstanden, beschermd door het regime van het Bal op nationaal niveau. Mogelijk is wel een gemeentelijke kapvergunning vereist.

7 Toetsing Natuurnetwerk Nederland

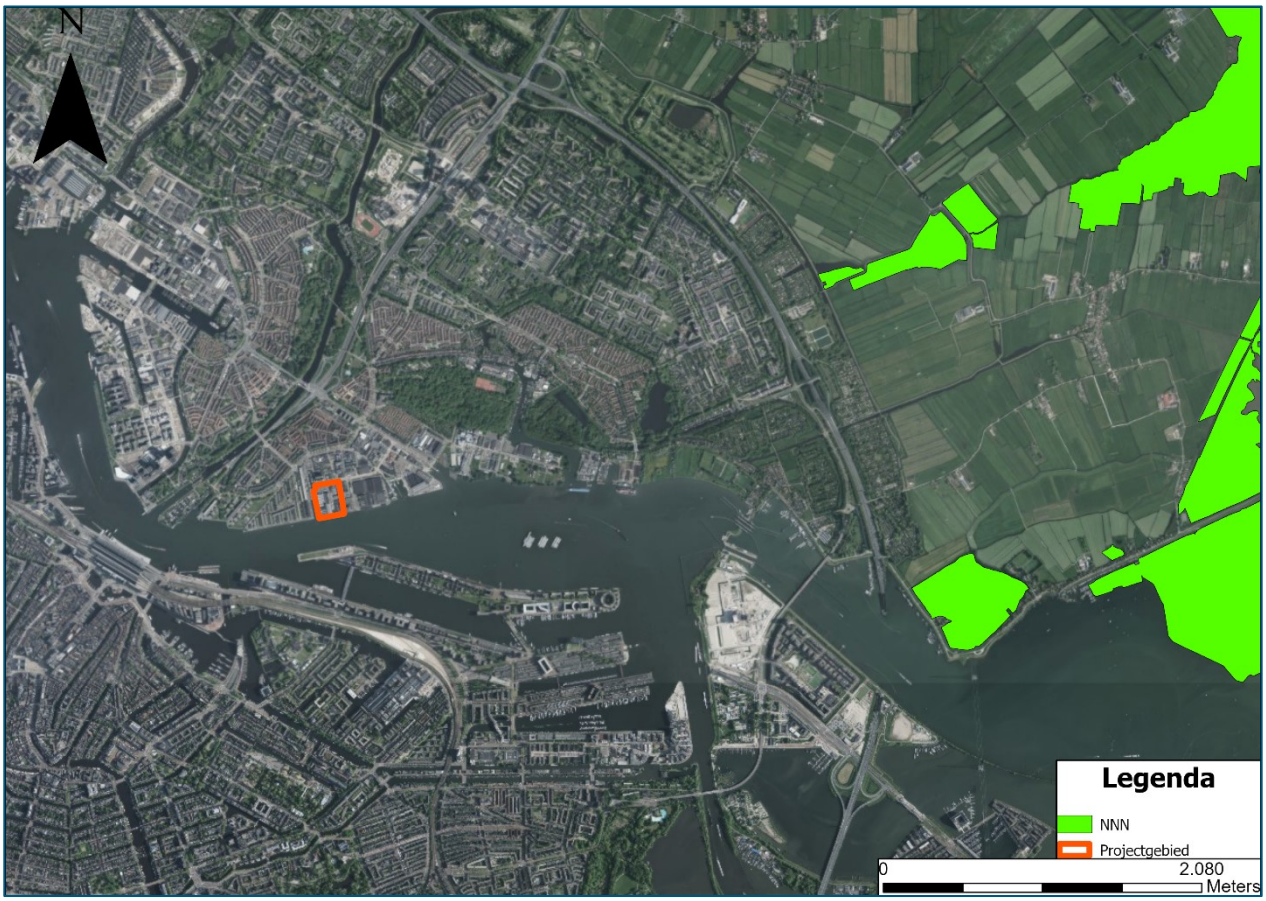
7.1 Werkwijze toetsing NNN

De regels voor NNN-gebieden zijn vastgelegd in de Noord-Hollandse Omgevingsverordening.

In dit hoofdstuk is onderzocht of het plangebied in of nabij het NNN ligt. Hiervoor is gebruik gemaakt van de viewer van de provincie Noord-Holland. Op grond van de aard van de ingreep en de afstand tot beschermde gebieden wordt bepaald of en welke vervolgstappen nodig zijn.

7.2 Ligging plangebied t.o.v. het NNN

Het dichtstbijzijnde NNN-gebied ligt op circa 3,3 km afstand ten oosten van het plangebied (zie Figuur 7-1).



Figuur 7-1. De Ligging van het plangebied ten opzichte van Natuurnetwerk Nederland (NNN).

7.3 Toetsing Omgevingsverordening Provincie Noord-Holland

Het plangebied is niet gelegen in het Natuurnetwerk Nederland. De NNN-gebieden hebben geen externe werking. Alleen activiteiten in deze gebieden zijn relevant. Nu daar geen sprake van is ,zijn . negatieve effecten op NNN-gebieden uitgesloten.

7.4 Conclusie NNN

Het plangebied is gelegen buiten het NNN-gebied. Er zijn geen vervolgstappen nodig.

8 Toetsing gemeentelijk beleid

8.1 Werkwijze toetsing gemeentelijk beleid

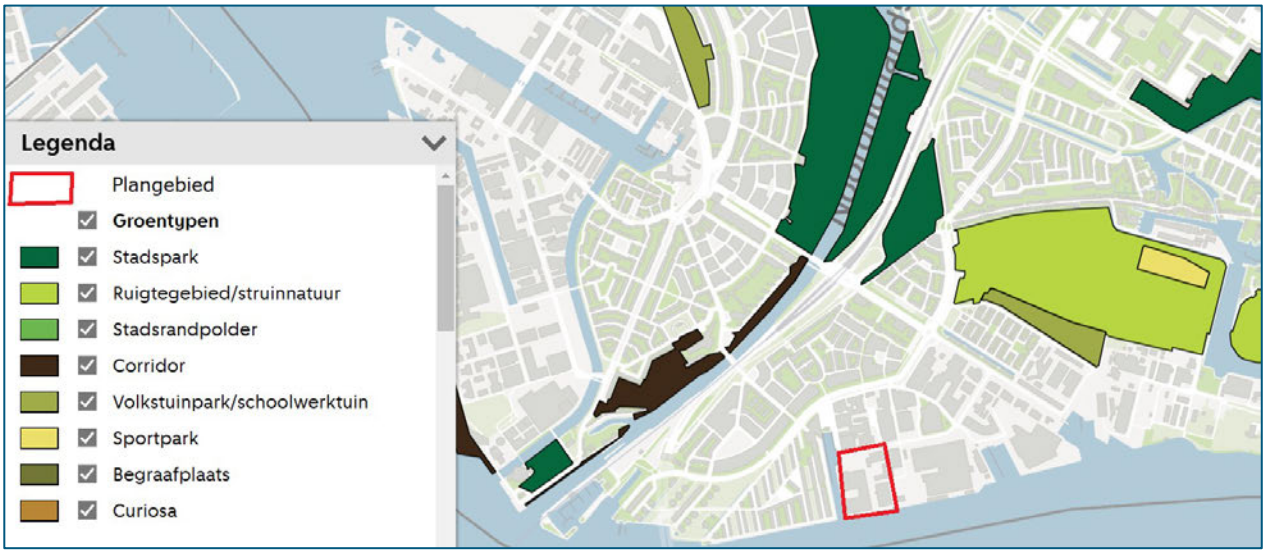
In dit hoofstukken wordt aan de volgende onderdelen van het gemeentelijk beleid getoetst:

- De hoofdgroenstructuur en ecologische zone;
- Amsterdamse beleidssoorten
- Regels voor natuurinclusief bouwen van de gemeente Amsterdam;

De gemeentelijk beschermde groengebieden zijn aangewezen op de hoofdgroenstructuur van Amsterdam en de ecologische zone. Deze gebieden hebben groen als hoofdfunctie of dienen als lokale verbindingszone en ontwikkelingen zijn hier in principe niet mogelijk. Op grond van de aard van de ingreep en de afstand tot beschermde gebieden wordt bepaald of en welke vervolgstappen nodig zijn. Daarnaast is gekeken over het puntensysteem natuurinclusief bouwen van toepassing is op het plan.

8.2 Effectbeoordeling hoofdgroenstructuur en ecologische zone

Het dichtstbijzijnde hoofgroenstructuurgebied ligt op circa 530 meter ten noordwesten afstand van het plangebied (zie figuur 8-1). Het plangebied is volledig gelegen buiten de hoofdgroenstructuur waardoor er geen negatieve effecten zijn te verwachten op deze structuur als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling van het besluitgebied. Vervolgstappen zijn niet vereist.



Figuur 8-1 Ligging van het plangebied ten opzichte van de Amsterdamse hoofdgroenstructuur

Het gebied van de dichtstbijzijnde ecologische zone ligt op circa 400 meter ten noorden van het besluitgebied (zie Figuur 8-2). Het besluitgebied is volledig gelegen buiten de ecologische zone gelegen waardoor er geen negatieve effecten op deze zone zijn als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling van het besluitgebied. Vervolgstappen zijn niet vereist.



Figuur 8-2 globale ligging van het plangebied (rood) ten op zichtte van de ecologische zone (groen).

8.3 Effectbeoordeling Amsterdamse beleidssoorten

De gemeente Amsterdam heeft een aantal Amsterdamse beleidssoorten aangewezen. Een deel van deze soorten vallen onder eerdergenoemde beschermingsregimes (zoals zandwolfsmelk) of betreft Rode Lijsten soorten (zoals bruin blauwtje en heemst) deze soorten zijn reeds in eerdere hoofdstukken behandeld. Indien Amsterdamse beleidssoorten aanwezig (kunnen) zijn binnen het besluitgebied dienen hiervoor voorzorgsmaatregelen te worden genomen.

Dit zouden hier nog vissen kunnen zijn. In het besluitgebied zijn geen permanent watervoerende elementen aanwezig. De aanwezigheid van vissen is dan ook uitgesloten. Daarnaast zou dit een aantal muurplanten en vaatplanten kunnen betreffen. De aangewezen soorten zijn niet aangetroffen tijdens het veldbezoek en op basis van verspreidingsgegevens (NDFF, 10-12-2024) komen deze soorten niet voor.

8.4 Effectbeoordeling natuurinclusief bouwen

Tenders voor woningbouw dienen van 21 december 2020 te voldoen aan de eisen vanuit natuurinclusief bouwen opgesteld door Gemeente Amsterdam. Mogelijk zijn er maatregelen nodig bij de beoogde ontwikkeling.

8.5 Conclusie gemeentelijk beleid

Het plangebied is gelegen buiten de hoofdgroenstructuur en de ecologische zone. Daarnaast is de aanwezigheid van Amsterdamse beleidssoorten op basis van het biotoop en verspreidingsgegevens uitgesloten. Vervolgstappen zijn niet vereist. Mogelijk gelden er wel aanvullende eisen vanuit de eisen voor natuurinclusief bouwen.

9 Conclusie en aanbevelingen

9.1 Gebiedsbescherming

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is het gebied “Markermeer en IJmeer” en ligt op 3,9 kilometer afstand van het plangebied. Vanuit de beoogde plannen voor bouw- en gebruik in het plangebied, zijn negatieve effecten verzuring en vermesting op dit Natura 2000-gebied of andere Natura 2000-gebieden in zowel de aanleg- als gebruiksfase niet op voorhand uitgesloten. Om te beoordelen of sprake is van effecten op Natura 2000-gebieden als gevolg van een toename van stikstofdepositie door de activiteiten in het plangebied, moet een AERIUS-berekening worden gemaakt.

9.2 Soortenbescherming

Het onderstaande overzicht (tabel 9-1) geeft een samenvatting van de mogelijk voorkomende beschermde soorten in en rondom het plangebied en de hierboven beschreven effecten. In deze samenvatting is ook beschreven of nader vervolgonderzoek en/of een eventuele ontheffing noodzakelijk is.

Tabel 9-1. Overzicht toetsing soortenbescherming.

Soortgroep	Soort of soorten	Tijdelijke en/of permanente effecten?	Verbodsartikel Ow	Vervolgstappen/voorzorgs maatregelen noodzakelijk?
Grondgebonden zoogdieren	(Spits)muizen	Tijdelijk.	11.54	Het betreft vrijgestelde soorten wel dient de zorgplicht (artikel 11.27 Bal) in acht te worden genomen.
Vleermuizen	Gebouwbewonende soorten zoals gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en ruige dwergvleermuis	Tijdelijk en permanent.	11.46 lid 1a, b en c	Negatieve effecten zijn op basis van het nader onderzoek (Ecoresult, 2023) uitgesloten.
	(Essentiele) vliegroutes	Tijdelijk.	11.46 lid 1c	Eventuele bouwverlichting van route(water) africhten of werken tussen zonsopkomst en zondergang danwel buiten de actieve periode. Dit dient in een ecologisch werkprotocol op genomen te worden.
Broedvogels	Huismus	Tijdelijk en permanent.	11.37 lid 1a, b en d	Nader onderzoek vereist.
	Gierzwaluw	Tijdelijk en permanent.	11.37 lid 1a, b en d	Negatieve effecten zijn op basis van het nader onderzoek (Ecoresult, 2023) uitgesloten.
	Algemene broedvogels zoals kauw, meerkoet, stadsduif en zilvermeeuw	Tijdelijk en permanent	11.37 lid 1a, b en d	Werken buiten het broedseizoen of werken met maatregelen en onder ecologische begeleiding.

Ongewervelden	Teunisbloempijlstaart	Tijdelijk	11.54 lid 1a en b	Voorkomen van kolonisatie door bouwterrein ongeschikt te houden.

9.3 Houtopstanden

Er is geen sprake van de kap van houtopstanden, zoals nationaal beschermd onder het regime van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Er zijn daarom geen vervolgstappen nodig voor het kappen van bomen in het kader van het Bal. Wel dient nader onderzoek gedaan te worden naar eventuele verplichte kapvergunningen of kapmeldingen op grond van gemeentelijk beleid.

9.4 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied is gelegen buiten het NNN-gebied. Er zijn geen vervolgstappen nodig.

9.5 Gemeentelijk beleid

Het plangebied is gelegen buiten de hoofdgroenstructuur en ecologische zone. Daarnaast zijn op basis van het biotoop en verspreidingsgegevens Amsterdams Beleidssoorten uitgesloten. Vervolgstappen zijn niet vereist. Mogelijk gelden er wel aanvullende eisen vanuit de eisen voor natuurinclusief bouwen.

10 Advies bovenwettelijke maatregelen

Het project biedt kansen om, in aanvulling op de beoogde werkzaamheden, de ecologische kwaliteit van het plangebied te verbeteren. Dit hoofdstuk beschrijft enkele kansrijke maatregelen die binnen het plangebied genomen kunnen worden om de ecologische kwaliteit van het gebied te verbeteren. Omdat de voorgestelde maatregelen geen verplichting vormen vanuit de Ow wordt voor deze maatregelen de term “bovenwettelijke maatregelen ecologie” gebruikt.

Natuurinclusief bouwen
Het ontwikkelen van nieuwbouw en renoveren van de bestaande Kromhouthallen biedt kansen om een wijk te realiseren die niet alleen een meerwaarde is voor de bewoners maar ook voor de biodiversiteit. Het toepassen van groene daken en dakparken biedt een extra laag voor de biodiversiteit aan de wijk daarnaast heeft dergelijk groen ook andere positieve effecten zoals wateropslag en het voorkomen van hittestress. Langs gevels van de toekomstige wijk kan gekozen worden voor groene gevels van inheemse klimplanten zoals clematis, kamperfoelie, klimop en wingerd. Daarnaast kunnen in de toekomstige gebouwen verblijfplaatsen voor diverse vleermuizen en vogels gemaakt worden. Hierbij kunnen verblijfplaatsen voor vleermuizen worden gerealiseerd en nestkasten voor gebouwbewonende soorten zoals gierzwaluw, huismus en zwarte roodstaart.

Vergroening plangebied
Het plangebied betreft momenteel een stedelijk grotendeels verharde omgeving. De locatie biedt ruimte voor het toevoegen van groen. Dit leidt tot een verbetering van de biodiversiteit. Daarnaast kan het ook een positieve bijdrage leveren aan wateropvang, hittestress en leefklimaat. Het vergroenen kan van het plangebied door inheemse bomen, struweel, ruigte en kruidenrijke graslanden toe te voegen. Daarnaast kan ook het toevoegen van natuurvriendelijke (voor)oevers bij de jachthaven een meerwaarde vormen voor het plangebied.

Literatuur

Alterra (2005), Effectenindicator Natura 2000-gebieden. Alterra-rapport 1375, ISSN 1566-7197

Ecoresult (2023). Nader onderzoek gierzwaluw en vleermuizen, in het kader van de Wet natuurbescherming. Plangebied Kromhout.

FLORON (2024), informatie over de verspreiding en ecologie van verschillende plantensoorten, via FLORON Verspreidingsatlas, via: https://www.verspreidingsatlas.nl.

Gemeente Amsterdam (2024). Puntensysteem voor Natuurinclusief bouwen via https://www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/duurzaam-amsterdam/duurzaam-ontwikkelen/amsterdams-beleid-betrekking/natuurinclusief-bouwen/#h16fa7614-a736-4f35-9881-6282ed8b1518

Gemeente Amsterdam (2023) Amsterdamse gedragscode flora en fauna; opgehaald via Amsterdamse gedragscode flora & fauna - openresearch.amsterdam

Gemeente Amsterdam (2024) Ecologische passages en structuur; opgehaald via Ecologische passages en structuur

Gemeente Amsterdam (2024). Hoofdgroenstructuur opgehaald via. https://maps.amsterdam.nl/hoofdgroenstructuur/

Gemeente Amsterdam (2020) Groenvisie 2020-2050 Een leefbare stad voor mens en dier.

Gemeente Amsterdam (2021). Ruimtelijk en pragmatisch kader. Investeringsnota Deel B Hamerskwartier.

Provincie Noord-Holland (2024), ruimtelijke verordening via: Omgevingsverordening NH2022 | Lokale wet- en regelgeving (overheid.nl)

Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselkwaliteit en Natuur (2024), informatie over de ligging en begrenzing van verschillende Natura 2000-gebieden via: https://www.natura2000.nl/

Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselkwaliteit en Natuur (2024), informatie mogelijke effecten op Natura 2000-gebieden via: https://www.synbiosys.alterra.nl/bij12/effectenindicatorappl.aspx?subj=effectenmatrix&tab=1

Nationale Databank Flora en Fauna, 19 juli 2024 voor een periode van 10n jaar, via: https://www.ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal.

RAVON (2024), informatie over de verspreiding en ecologie van verschillende soorten amfibieën en reptielen, via: https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie.

Royal HaskoningDHV (2022). Natuurtoets Kromhout Amsterdam. In het kader van de Wet Natuurbescherming en Natuurnetwerk Nederland.

STOWA (2024), algemene informatie over amfibieën en reptielen en verspreidingsgegevens, via http://soortprotocollenflora-enfaunawet.stowa.nl/documents/soortprotocollenflora-enfaunawet.pdf

Verspreidingsatlas (2024), via: https://www.verspreidingsatlas.nl/.

Vleermuiswerkgroep Nederland (2024), informatie over de verspreiding en ecologie van verschillende soorten vleermuizen, via: www.vleermuis.net.

Vlinderstichting (2024), informatie over de verspreiding en ecologie van verschillende soorten ongewervelden, via: https://www.vlinderstichting.nl/l.

Vogelbescherming (2024), informatie over de verspreiding en ecologie van verschillende soorten vogels, via: https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels.

Zoogdiervereniging (2024), informatie over de verspreiding en ecologie van verschillende zoogdiersoorten, via: https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten.

Bijlage 1 Wettelijk & ruimtelijk natuurbeschermingskader

In Nederland wordt voor behoud en herstel van biodiversiteit de natuur via twee sporen beschermd, namelijk via soortenbescherming en gebiedsbescherming. Een belangrijke rol is weggelegd voor de Europese Vogel- en Habitatlijn, die in de Nederlandse wetgeving via de Omgevingswet zijn geïmplementeerd. Dit omvat de soortenbescherming van inheemse flora en fauna en specifiek gebiedsbescherming van Natura 2000-gebieden. Daarnaast is daarin de bescherming van overige nationaal beschermde soorten en houtopstanden in het buitengebied wettelijk geregeld.

Bescherming van natuurgebieden en andere specifieke gebieden met bijzondere natuurwaarden zoals weidevogelleefgebieden in agrarisch gebied is daarnaast planologisch vastgelegd op nationaal, provinciaal en gemeentelijk niveau in algemene regels, omgevingsverordeningen en/of omgevingsplannen. De planologische bescherming van gebieden heeft ruimtelijk gezien overlap met de hiervoor genoemde gebieds- en soortenbescherming. Natuurwaarden en biodiversiteit zijn per 1 januari 2024 beschermd via de Omgevingswet. In deze wet zijn alle wetten voor de leefomgeving opgenomen, waaronder de Wet natuurbescherming (Wnb) en Wet ruimtelijke ordening (Wro).

Soorten- en gebiedsbescherming

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht, waarin de soorten- en gebiedsbescherming zijn geregeld. Voorheen waren deze onderwerpen in de Wet natuurbescherming geregeld. De Omgevingswet bevat een beleidsneutrale omzetting van die wet. Een bestuursorgaan oefent zijn taken en bevoegdheden op grond van de Omgevingswet met het oog op de doelen van de wet. Het bestuursorgaan houdt daarbij rekening met de samenhang van de relevante onderdelen en aspecten van de fysieke leefomgeving en van de rechtstreeks daarbij betrokken belangen. Deze taakuitoefening wordt in de Omgevingswet en de daarop gebaseerde regels uitgewerkt en begrensd, wat betrekking kan hebben op de natuurbescherming en het beheer van natuurgebieden.

Hieruit vloeit een actieve soortenbescherming voort, naast de passieve soortenbescherming die via verbodsbepalingen gericht is op een nalaten. De opdracht aan bestuursorganen is om actief beleid te voeren teneinde een gunstige staat van instandhouding van de soorten te bereiken. Deze verplichting om aan actieve soortenbescherming te doen, vloeit voort uit de Vogel- en Habitatrichtlijn.

In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) wordt de algemene zorgplicht uit de Omgevingswet die inhoudt dat eenieder voldoende zorg voor de fysieke leefomgeving draagt, uitgewerkt (art. 11.6 Bal, voor Natura 2000 en art. 11.27 Bal voor inheemse soorten).

Specifieke zorgplicht
(art. 1.6 Natura 2000-activiteit; art 11.27 Flora en fauna activiteit)
1) Degene die een *Natura 2000 of flora en fauna activiteit* verricht (als bedoeld in…) en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor het belang, (bedoeld in ……) is verplicht:
a) alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
b) voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
c) als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

De Omgevingswet, het Bal en Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) regelen activiteiten die met natuur te maken hebben. Deze natuuractiviteiten gaan over dieren en planten in het wild en gebieden waarin ze leven. Het aangrijpingspunt voor de regels uit de Omgevingswet vormen de daarin gedefinieerde activiteiten (voor zover hier relevant):

In het Bal zijn drie beschermingstypen met een eigen toetsingskader te onderscheiden:

- Natura 2000-gebieden
- Flora en fauna (inheems)
- Houtopstanden (buiten de bebouwde kom)

Het bevoegd gezag, voor het al dan niet verlenen van vergunningen en/of vrijstellingen, is het college van gedeputeerde staten van de provincie of in sommige gevallen de Minister van N&S. Bij wie de bevoegdheid ligt, is vastgelegd in het Omgevingsbesluit (art. 4.6 en 4.12 Ob). De minister van N&S blijft bijvoorbeeld bevoegd gezag voor onder andere de rijks- en spoorwegen, grote wateren en defensieterreinen. Voor dit project is provincie Noord-Holland bevoegd gezag. In de volgende paragrafen worden de relevante wettelijke kaders behandeld.

Natura 2000

Natura 2000 is een samenhangend Europees netwerk van beschermde natuurgebieden bestaande uit aangewezen Vogel- en/of Habitatrichtlijngebieden die een grote bijdrage leveren voor de instandhouding van het type of soort. Dit netwerk vormt de hoeksteen van het EU-beleid voor behoud en herstel van biodiversiteit. De essentie van het beschermingsregime voor deze gebieden is dat de duurzame instandhouding van soorten en habitats binnen de Europese Unie wordt gewaarborgd. In Nederland zijn 162 Natura 2000-gebieden aangewezen die onderdeel vormen van een Europees Natura 2000-netwerk. Voor elk Natura 2000-gebied zijn in een aanwijzingsbesluit de begrenzing van habitat- en/of vogelrichtlijngebieden en de instandhoudingsdoelstellingen vastgelegd. Per soort en/of habitattype is aangegeven of behoud van de huidige aantallen/arealen voldoende is of dat uitbreiding dan wel kwaliteitsverbetering nodig is. Voor elk Natura 2000-gebied is een beheerplan opgesteld (om de 6 jaar actualisatie) waarin de instandhoudingsdoelstellingen in tijd en ruimte worden uitgewerkt en in hoeverre er aanvullende maatregelen nodig zijn. De aanwijzingsbesluiten en beheerplannen gelden als toetsingskader.

Op basis van de Vogel- en Habitatrichtlijn mag geen verslechtering optreden ten opzichte van de aanwezige waarden in de referentiesituatie. Voor Vogelrichtlijngebieden is dat de datum waarop het gebied is aangewezen. De referentiedata verschilt per gebied (varieert van 1994 tot en met 2016). Voor de Habitatrichtlijngebieden geldt de datum van de plaatsing van het gebied op de lijst van gebieden van communautair belang als referentie. Voor de meeste Habitatrichtlijngebieden is dat 7 december 2014, voor enkele gebieden geldt een latere datum. Voor verbeterings- en uitbreidingsopgave ten opzichte van de referentiesituatie is geen termijn gegeven.

Nationaal programma landelijk gebied (NPLG)
De 162 Natura 2000-gebieden in Nederland vormt de belangrijkste basis voor de landelijke doelen. Aanvullend wordt via het Nationaal programma landelijk gebied (NPLG) nog extra invulling gegeven aan de gunstige staat van instandhouding van vogel- en habitatrichtlijn. Het NPLG heeft het doel om 30% van de opgave voor natuurherstel te realiseren. De doelen zijn richtinggevend voor de gebiedsplannen en zijn niet afrekenbaar.

Rijksregels Natura 2000

De bescherming van Natura 2000-gebieden volgt uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. De bescherming van Natura 2000 is per 1 januari 2024 in de Omgevingswet en Bal geregeld. Het realiseren van een project of activiteit, dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, moet vanuit de specifieke zorgplicht (Bal art. 11.6) beoordeeld worden in hoeverre deze activiteit significant verslechterende of significant verstorende gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Bij de effectbeoordeling van Natura 2000 staat de vraag centraal of de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden in het licht van diens instandhoudingsdoelen worden aangetast.

In geval van de bepaling van mogelijke effecten op Natura 2000-gebieden dient rekening te worden gehouden met de zogenoemde externe werking. Hierdoor moet ook worden bekeken of activiteiten buiten een Natura 2000-gebied (significant) negatieve effecten kunnen hebben op de voor het betreffende gebied vastgestelde instandhoudingsdoelstellingen. De reikwijdte is afhankelijk van het milieueffect (bijvoorbeeld geluid, stikstofdepositie) als gevolg van een project.

Toetsing aan Natura 2000-gebieden
Een voortoets in de oriëntatiefase kan uitsluitsel geven of het project geen negatieve gevolgen of significant negatieve gevolgen, in cumulatie[2] met andere vergunde activiteiten, heeft (geen vergunningplicht). Indien significant negatieve gevolgen op voorhand niet kunnen worden uitgesloten, is een nadere ecologische beoordeling nodig in de vorm van een Passende beoordeling (artikel 16.53c, Omgevingswet; zie figuur 2-1). Aan de hand van de Effectenindicator (Ministerie van LNV, 2020) wordt nagegaan welke storingsfactoren relevant zijn (aan de orde zijn) en zo ja óf negatieve gevolgen voor geformuleerde instandhoudingsdoelstellingen (op voorhand) kunnen worden uitgesloten. In de Passende beoordeling wordt de best beschikbare wetenschappelijke kennis gebruikt om in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen na te gaan welke effecten aan de orde zijn.

In de Passende beoordeling wordt ten eerste het projecteffect beoordeeld. Wanneer er sprake is van negatieve effecten, die niet significant zijn, moet het projecteffect ook beoordeeld worden in cumulatie met andere plannen of projecten die vergund zijn maar nog niet zijn (volledig) uitgevoerd zijn (cumulatietoets).

Wanneer uit de Passende beoordeling blijkt dat significant negatieve effecten niet zijn uit te sluiten, dient eerst gekeken te worden of er mitigerende maatregelen mogelijk zijn om deze effecten op te heffen. Dit betreft ten aanzien van stikstof bijvoorbeeld interne of externe saldering.

Zijn na toepassing van mitigerende maatregelen nog steeds significant negatieve effecten niet uit te sluiten die kunnen leiden tot aantasting van de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, dan volgt de ADC-toets. In de ADC-toets (die formeel geen onderdeel is van de Passende Beoordeling) moeten de volgende stappen allemaal succesvol worden doorlopen:

- Er zijn geen reële Alternatieven voor de activiteit met minder gevolgen voor de instandhoudingsdoelstelling van het Natura -gebied.
- Het project is nodig om Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard. Overigens gelden als Dwingende redenen van groot openbaar belang alleen die gronden, die zijn vastgelegd in de Europese Habitat- of Vogelrichtlijn.
- De nodige Compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft.

Significantie bij beoordeling van gevolgen voor Natura 2000-gebieden
Er is sprake van significante gevolgen als de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied worden aangetast in het licht van de bijbehorende instandhoudingsdoelen. Wanneer de instandhoudings-doelstellingen door menselijk handelen of een project (mogelijk) niet gehaald worden, is mogelijk sprake van significant negatieve gevolgen. Aantasting van instandhoudingsdoelen kan, bijvoorbeeld, door direct verlies aan areaal of van populatieomvang alsook via afname in kwaliteit. In hoeverre dit significant is, is afhankelijke van verschillende factoren (zie Leidraad bepaling significantie, 2010). Dit betreft bijvoorbeeld

- de afname in areaal van een habitat in relatie tot de zeldzaamheid van die habitat,

[2] De cumulatietoets is van toepassing wanneer een plan of project leidt tot negatieve gevolgen, die niet significant zijn, maar mogelijk in cumulatie van andere plannen en/of projecten alsnog wel significant kan zijn. Het betreffen natuurvergunde projecten/plannen die nog niet of deels uitgevoerd zijn ten tijde van de beoordeling/te nemen besluiten

- de afname van een populatie in relatie tot de zeldzaamheid van planten- of diersoorten in die populatie
- de verslechtering van algemene condities van het gebied voor behoud en herstel van de habitat of soorten.

Bij de beoordeling van verslechtering spelen factoren als kwaliteit, abiotische randvoorwaarden en overige kenmerken van functies en structuren een rol. Hierbij speelt ook de veerkracht van het gebied een rol, waarbij het effect kan worden opgevangen in de natuurlijke fluctuaties. Deze effectbeoordeling vergt maatwerk op grond van ecologische inzichten.

Omgevingsvergunning Natura 2000-activiteit
Wanneer een activiteit, afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten, significante gevolgen heeft (of dit niet is uit te sluiten) voor een Natura 2000-gebied betreft dit een Natura 2000-activiteit waarvoor een omgevingsvergunning nodig is (artikel 5.1, 1e lid, sub e, Omgevingswet). Voor de omgevingsvergunning geldt de uitgebreide voorbereidingsprocedure. Vergunningvrije Natura 2000-activiteiten zijn onder meer opgenomen in het Bal zoals de activiteiten ten behoeve het behalen van instandhoudingsdoelen. Daarnaast kunnen vergunningvrije activiteiten geregeld worden via bepaalde soortprogramma's, in een omgevingsregeling en/of in een omgevingsverordening. Vergunningverlening is mogelijk (artikel 8.74b, Bkl) wanneer geen aantasting is van de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied in het licht van de instandhoudingsdoelen, mogelijk op basis van mitigerende maatregelen en/of een goed doorlopen ADC-toets met voldoende compensatie.

Soortenbescherming

De kern van de bescherming van inheemse soorten is dat de gunstige 'staat van instandhouding' (SvI) van in het wild levende planten- en diersoorten wordt beschermd en behouden. Deze bescherming volgt ook direct uit de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn die verder met soorten is aangevuld met voor Nederland bijzondere en bedreigde soorten. Een activiteit mag geen blijvende negatieve invloed hebben op de staat van instandhouding van soorten (SvI). Dat houdt in dat de soort ook op langere termijn kan blijven bestaan. Afhankelijk van de omvang van het project moet het effect beoordeeld worden op lokaal, regionale en/of landelijk niveau. Anders dan bij de gebiedsbescherming is bij inheemse flora en fauna het leefgebied beschermd. Dat kan overal zijn en is niet strikt verbonden aan een natuurgebied. Zo komen in het stedelijk gebied meerdere beschermde soorten voor zoals vleermuizen, huismussen, amfibieën en ringslang.

Rijksregels
De bescherming van inheemse soorten was tot 1 januari 2024 in de Wet natuurbescherming (hoofdstuk 3) geregeld en is nu geregeld in Bal paragraaf 11.2. Het beschermingsregime van soorten en verbodsbepalingen is hierdoor niet gewijzigd.

Voor de inheemse soorten gelden verschillende beschermingsregimes. Deze zijn:

- Vogelrichtlijnsoorten — Ow Bal § 11.2.2 (voorheen Wnb § 3.1 Wnb)
- Habitatrichtlijnsoorten — Ow Bal § 11.2.3 (voorheen Wnb § 3.2 Wnb)
- Andere soorten — Ow Bal § 11.2.4 (voorheen Wnb § 3.3 Wnb)

De bescherming van Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten kent een zwaardere bescherming dan de 'andere soorten' die van nationaal belang zijn. De 'andere soorten' betreffen soorten die van nationaal belang zijn en onder druk staan (o.a. Rode Lijst). Voor de inheemse soorten die niet in de bijlagen van de Omgevingswet zijn opgenomen geldt de specifieke zorgplicht (Ow Bal § 11.27).

Toelichting bescherming broedvogels en jaarrond beschermde vogels (11.37 lid 1b Bal)
Via de Europese vogelrichtlijn zijn alle Europese wilde vogels door de wet zelfs uitdrukkelijk als beschermde diersoort aangewezen. Strenge bescherming geldt voor:

- Broedvogels
- Jaarrond beschermde vogels

Het verstoren van broedende vogels en hun nesten tijdens de broedtijd is verboden, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort. Nesten of holten die ieder jaar opnieuw gebruikt worden of ook buiten het seizoen van belang zijn voor de instandhouding van de soort, vallen ook buiten het broedseizoen onder de definitie van 'vaste rust- of verblijfplaatsen'. Deze nesten zijn jaarrond beschermd tenzij ze permanent verlaten zijn. In 2009 heeft Dienst Regelingen een aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten gepubliceerd met onderverdeling in vijf categorieën. Deze categorieën zijn in onderstaand kader toegelicht.

Vogelnesten die het gehele jaar door zijn beschermd
Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11.37 lid 1b Bal het *gehele* jaar:

- Categorie 1: Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil)..
- Categorie 2: Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
- Categorie 3: Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
- Categorie 4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).

Nesten die het hele jaar door beschermd zijn.
Op de volgende categorie gelden in principe de verbodsbepalingen van 11.37 lid 1b Bal.

- Categorie 5: Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze soorten vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Wij adviseren u een ecologisch deskundige op het gebied van vogels in te schakelen om te onderzoeken of er sprake is van zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden, die jaarronde bescherming van de nesten eisen. U gebruikt de lijst als hulpmiddel om te bepalen of ontheffing nodig is voor met name de jaarrond beschermde nesten. U kijkt of er maatregelen mogelijk zijn die maken dat de functionaliteit van het nest behouden blijft.

Provincies kunnen deze lijst in de provinciale verordening aanvullen of wijzigen op basis van de provinciale staat van instandhouding van de soorten. In de Provincie Noord-Holland is niet van deze lijst afgeweken

Vrijstellingsmogelijkheden 'andere soorten'
Voor de 'andere soorten' van art. 11.54 Bal kunnen provincies en het ministerie van LNV een algemene vrijstelling van de ontheffingsplicht vaststellen middels een verordening. De provincie is doorgaans het bevoegd gezag voor het al dan niet verlenen van vergunningen. Wanneer het ruimtelijke ingrepen betreft waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, is het rijk in de vorm van de Minister van LNV bevoegd gezag[3] en gelden de nationale regels. Het bevoegd gezag voor dit project is provincie Noord-Holland In Tabel 2 2 zijn de vrijgestelde soorten weergegeven.

[3] *Besluit Wnb 11 oktober 2016, https://wetten.overheid.nl/BWBR0038662/2018-01-01*

Tabel 2-2: Overzicht van de soorten met een algemene vrijstelling voor ruimtelijke ingrepen in provincie Noord Holland.

Grondgebonden zoogdiersoorten			Amfibieën
Aardmuis	Haas	Tweekleurige bosspitsmuis	Bruine kikker
Bosmuis	Huisspitsmuis	Veldmuis	Gewone pad
Dwergmuis	Konijn	Vos	Kleine watersalamander
Dwergspitsmuis	Ondergrondse woelmuis	Woelrat	Meerkikker
Gewone bosspitsmuis	Ree	Woelrat	Bastaardkikker (middelste groene kikker)
Egel	Rosse woelmuis		

Toelichting: De vrijstelling geldt bij het ministerie van LVVN voor de soorten hierboven genoemd, mits het gaat om handelingen die worden verricht in verband met de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en in het kader van bestendig beheer of onderhoud en/of bestendig gebruik.

Toetsing van een activiteit aan flora en fauna-verbodsbepalingen

Om te kunnen beoordelen of een activiteit leidt tot overtreding van een verbodsbepaling, moet enerzijds de aanwezigheid van wettelijk beschermde soorten worden bepaald en anderzijds of de activiteit leidt tot overtreding van verbodsbepalingen en of hierdoor de staat van instandhouding (SvI) van de soort in gevaar wordt gebracht (zie kader). Dit is eerst in de vorm van een Quickscan. In beginsel moet met voorzorgsmaatregelen ervoor worden gezorgd dat de functionaliteit van het leefgebied niet wordt aangetast en soorten niet worden verwond of gedood. Lukt dat niet, dan moeten mitigerende en/of compenserende maatregelen genomen worden en is een omgevingsvergunning nodig. Uit de quickscan

De Staat van Instandhouding van een soort wordt niet in gevaar gebracht wanneer,

- uit onderzoek blijkt dat de soort op de locatie kan blijven bestaan, ook op de lange termijn;
- het natuurlijk verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of snel kleiner gaat worden;
- het leefgebied groot genoeg is en zal blijven bestaan. Of als het op een alternatieve plek wordt ingericht. Zo blijven de populaties van de soort op lange termijn bestaan.

De beoordeling van de SvI van Europees beschermde soorten (VR en HR) vindt op plaatselijk en regionaal populatieniveau plaats. Voor de andere soorten gebeurt dit op landelijk niveau.

flora en fauna kan naar voren komen dat de activiteit leidt tot overtreding van verbodsbepalingen en/of onvoldoende gegevens zijn en dat nader gericht veldonderzoek op basis van onderzoeksprotocollen nodig is. Vervolgens vindt opnieuw een effectbeoordeling plaats van de activiteit op basis van deze onderzoeksgegevens.

Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit, gebiedsontheffing, gedragscodes en belang

Voor het verkrijgen van een omgevingsvergunning worden de benodigde gegevens veelal vastgelegd in een projectplan (voorheen activiteitenplan). Het projectplan omvat onder meer de beschrijving en het belang van de activiteit, de soorten waarvoor een vergunning wordt aangevraagd, de onderzochte alternatieven, de mitigerende en/of compenserende maatregelen en conclusies omtrent de gevolgen voor de staat van instandhouding. Voor soorten van de Vogel- en Habitatrichtlijn kan alleen een omgevingsvergunning worden verleend op basis van de in deze richtlijnen genoemde belangen (bijvoorbeeld openbare veiligheid of dwingende reden van groot openbaar belang) en dat de staat van instandhouding van de soort niet in gevaar wordt gebracht. In specifieke gevallen geldt een vrijstelling van ontheffingsplicht als ruimtelijke ontwikkelingen, beheer en onderhoudswerkzaamheden en bestendig beheer uitgevoerd worden volgens een goedgekeurde gedragscode. De specifieke zorgplicht (Ow Bal art. 11.27) blijft wel te allen tijde van toepassing. Voor grotere gebieden en terugkerende activiteiten over een

langere periode kan een gebiedsontheffing aangevraagd worden. Dit gebeurt onder meer op basis van een Soorten Management Plan (SMP) op basis waarvan de staat van instandhouding van soorten door het treffen van maatregelen minimaal behouden blijft alsook verbetert.

Soorten van de “Rode lijst” & provinciale aandachtsoorten (bedreigd -gevoelig-kwetsbaar)

In Nederland zijn nog diverse soorten en soortgroepen die bedreigd worden, en op de zogenaamde Rode Lijst[4] staan, die niet actief beschermd worden door de natuurwet- en regelgeving. Een voorbeeld zijn de verschillende insectengroepen zoals dagvlinders, bijen, sprinkhanen en krekels, haften en steenvliegen waarvan een groot deel bedreigd wordt. Deze groepen zijn voor bestuiving van planten en als voedselvoorziening voor soorten hoger in de voedselpiramide van essentieel belang

Om de negatieve trend in biodiversiteit te keren volgt uit de Omgevingswet dat er voor alle inheemse soorten waaronder soorten van de Rode Lijst of lokale aandachtsoorten een nadrukkelijke zorgplicht geldt. Provincies besteden extra aandacht voor regionale soorten (zoals aandachtsoorten) en gebieden en stellen subsidies beschikbaar. Vanuit de Europese Unie gewerkt aan een Europese strategie voor biodiversiteit met een wetsvoorstel met bindende hersteldoelen

De opgave voor biodiversiteitsherstel gaat verder dan de huidige wet- en regelgeving en is een actieve oproep om gezamenlijk het tij van daling in biodiversiteit te keren. Dit is in onderstaande kader toegelicht.

Biodiversiteitsherstel

Op nationaal en provinciaal niveau wordt in de Nationale omgevingsvisie (2020) ingestoken op bescherming en versterking van biodiversiteit en duurzaam benutten van het natuurlijk kapitaal. Biodiversiteit en natuurlijk kapitaal moeten een integraal onderdeel zijn van visies op stedelijke en infrastructurele ontwikkelingen, klimaatadaptatie, waterbeheerplannen, omgevingsvisies (Natuurambitie NL/Natuurpositief 2019). Natuur moet niet alleen binnen natuurgebieden versterkt worden, maar overal. Dit betreft in steden, op het platteland en in de grote wateren (Nationale agenda natuurbeleid).

Diverse partijen onderschrijven de urgentie voor biodiversiteitsherstel en zijn partner van het Deltaplan Biodiversiteitsherstel (https://www.samenvoorbiodiversiteit.nl/). Royal HaskoningDHV is partner van het Deltaplan.

Planologisch natuurbeschermingskader

Bescherming van natuurgebieden en eventueel andere specifieke gebieden met bijzondere natuurwaarden zoals weidevogelleefgebieden in agrarisch gebied is planologisch vastgelegd met regels in nationaal, provinciaal en gemeentelijk niveau in omgevingsverordeningen en/of omgevingsplan. De meeste ruimtelijke plannen zijn vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Omgevingswet dat per 1 januari 2024 opgesteld. De planologische bescherming van natuur is geregeld in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). De planologische bescherming van gebieden heeft overlap met de wettelijk beschermde natuurwaarden.

Nationaal en provinciaal Natuurnetwerk

Het Natuur Netwerk Nederland (hierna NNN) is betreft een samenhangend Nationaal Natuurnetwerk natuurgebieden en verbindingszones waar planten en dieren duurzaam kunnen verblijven en/of door kunnen migreren. Het NNN bestaat uit bestaande natuur, nieuwe natuur, landgoederen en ecologische verbindingen. Het NNN is gericht op de bescherming, de instandhouding en zo nodig het herstel van een gunstige staat van instandhouding van aanwezige dier- en plantensoorten, typen natuurlijke habitats en leefgebieden van soorten die van nature in Nederland voorkomen. De provincies zijn verantwoordelijk

[4] *Een Rode Lijst is een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen op basis van zeldzaamheid en/of negatieve trend. De lijst wordt periodiek vastgesteld door de Minister van Economische Zaken: zie https://minez.nederlandsesoorten.nl/soorten.*

voor het NNN op het land en legt dat vast in de Provinciale verordening. Het Rijk is systeemverantwoordelijk voor de natuur in de grote wateren binnen de rijkswateren: de Noordzee, de Waddenzee, de Eems-Dollard, het IJsselmeergebied, de Zuidwestelijke Delta en de grote rivieren. Voor de NNN-gebieden zijn minimaal de wezenlijke kenmerken en waarden uitgewerkt die bestaan uit aanwezige en potentiële waarden. Dit betreft onder meer de beheertypen en ambitietypen die vastgelegd zijn in Natuurbeheerplannen[5] en mogelijk aanvullende provinciale documenten. Bijna alle aangewezen Natura 2000-gebieden zijn onderdeel van het NNN. Echter, de wezenlijke kenmerken en waarden voor het NNN zijn breder dan de specifieke instandhoudingsdoelen van een Natura 2000-gebied.

Beschermingsregime NNN "spelregels EHS"
Het ruimtelijk beleid voor het NNN is gericht op het behoud, herstel en de ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied en het effectief functioneren van de ecologische verbindingszones. De bescherming van deze waarden vindt plaats conform de Provinciale Omgevingsverordeningen door toepassing van een specifiek afwegingskader: het "nee, tenzij"-regime. Conform het NNN-toetsingskader dienen in beginsel alleen ingrepen die binnen het NNN plaatsvinden getoetst te worden op effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden. Het NNN kent, in tegenstelling tot Natura 2000-gebieden, geen 'externe werking' die een toets van gebruik aangrenzend aan het natuurgebied verplicht stelt. Provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van het NNN en kunnen daar strenger mee om gaan.

Provincie Noord-Holland hanteert geen aanvullende strengere toetsingseisen waardoor niet gekeken hoeft te worden naar externe effecten. Nieuwe plannen en/of projecten zijn niet toegestaan als deze een significant negatief effect hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied, tenzij daarmee een groot openbaar belang gediend is en er geen reële alternatieven voorhanden zijn. In dat geval moet de schade zoveel mogelijk beperkt worden door het treffen van mitigerende maatregelen en moet de resterende schade gecompenseerd worden. Dit moet volgens de regels die zijn opgenomen in de provinciale verordening. Goedkeuring (of een verklaring van geen bezwaar) is nodig van het bevoegd gezag voor het Natuurnetwerk Nederland, dit is in dit geval de Provincie Noord-Holland.
de begrenzing moet worden gehaald als significant aangemerkt.

[5] *Natuurbeheerplannen worden jaarlijks geactualiseerd.*